

Årsberetning og Årsmelding 2023

Vågan kommune

Forord

Vågan kommune leverer i 2023 gode faglige resultater som gir innbyggerne et meget godt tjenestetilbud. Samtidig viser årets regnskap en bekymringsmessig stor økning mellom inntektene og kostnadsnivået. Driftsregnskapet gjøres opp med et regnskapsmessig merforbruk på 71,602 mill., netto driftsresultat på -7,9 % (ønsket måltall 1,75%), gjeldsgrad på 141% (ønsket måltall 85%) og disposisjonsfond på 0% (ønsket måltall 10%) Disse nøkkeltallene viser grunnleggende store utfordringer med et for høyt driftsnivå og et større endringsbehov er påkrevd.

Å definere finansielle måltall, skal bidra til å styrke den langsiktige økonomiske planleggingen. Det vil i trange tider oppleves som en begrensning av mulighetene til å realisere politiske ønskede tiltak på kort sikt. Måltallene er ikke juridisk bindende, men førende for administrasjonen og politikere. Det vil være mulig å nå de finansielle måltallene på litt lengre sikt. Det betinger at vi gjør rette valg, og at vi gjennom de valgene vi tar klarer å tilpasse driften til de rammebetingelsene vi står ovenfor.

Vi har et for høyt driftsnivå, og signaler fra staten tyder på at handlingsrommet vil bli ytterligere presset og gir kommunene større utfordringer. Det er da nødvendig å ta grep for å tilpasse driften til rammebetingelsene våre. Dagens situasjon er utfordrende med et driftsnivå som ikke er godt nok tilpasset våre kostnader. Arbeidet med å redusere kostnader/øke inntektene, og finne ut hvordan vi kan gi best mulige tjenester innenfor de rammebetingelsene vi står ovenfor er et pågående arbeid.

Den økonomiske situasjonen som kommune er i, krever at det blir gjort effektfulle og varige tiltak for å komme oss over på positiv side og få en økonomisk bærekraftig drift så raskt som mulig. Det betyr blant annet at drift- og investeringsnivået må reduseres. Reduksjon av årsverk er derfor et av flere tiltak som er nødvendig for å balansere budsjettet.

De siste årene har kommunestyret vedtatt en rekke omfattende forslag til driftstilpasninger, der det største omstillingsvedtaket var på 30 årsverk fordelt på de ulike programområdene. En erkjennelse er at kommune kun har klart om å omstille ca. 15 årsverk. Strukturelle grep er derfor nøkkelen til å kunne imøtekomme utviklingen i samfunnet de neste 10 år.

For å kunne møte de utfordringene som demografiutviklingen prognostiseres må vi gjøre strukturelle grep. Dette for kunne gjenskape økonomisk bærekraft som vil kunne gi oss et økonomisk handlingsrom

Hovedutfordringene i fremlagte regnskap viser merforbruk innenfor helse- og oppvekstsektoren og høye finanskostnader. Lønns- og prisstigningen har vi ikke klart og dekt inn, kjøp av varer og tjenester og rente- og avdragskostnader er hovedfaktorer til at vi har et stort merforbruk.

Resultatet understreker hvor viktig det er at politisk og administrativt nivå i felleskap og i tett samarbeid med tillitsvalgte gjennomfører nødvendig strukturelle omstillinger slik at vi kan gjenvinne økonomisk bærekraft. Nødvendig omstilling innebærer at vi må tilpasse kommunens tjenester i takt med befolkningsendringene, som viser at vi blir færre yngre og flere eldre.

Omstillingsvedtakene som kommunestyret vedtok i budsjett- og økonomiplanen 2024 – 2027 samt vedtak i kommunestyret i sak KS-015/24 må gjennomføres etter planen. I tillegg må administrasjonen, politikk og tillitsvalgte fortsette med å fremme ytterligere tiltak for å sikre at vi når målet om å komme ut av Robek i 2027.

Vi må erkjenne at Vågan kommune økonomiske situasjon er meget alvorlig.

Det nasjonale utfordringsbildet bærer preg av et redusert handlingsrom i kommunesektoren, ved innføring av nye bemanningsordninger de siste årene, og høyere krav innenfor flere områder, samtidig som det er høy vekst i tjenestebehov innenfor helse- og omsorgstjenestene. Den økonomiske veksten forventes å bli lavere fremover. Vi blir eldre, og utgiftene til pleie, omsorg og pensjon vil øke. Vi blir færre i yrkesaktiv alder og skatteinntektene vil avta. På nasjonalt nivå signaliseres det en omdisponering av ressursinnsats fra oppvekstsektoren til pleie- og omsorgsektoren på grunn av fallende elevtall og dermed fallende kostnadsbehov.

Robek (register om betinget godkjenning og kontroll)

Vågan kommune vil i løpet av høsten 2024 komme på Robek- listen. Robek er et register over kommuner og fylkeskommuner som er i økonomisk ubalanse. Vi blir underlagt statlig kontroll med årsbudsjettet, låneopptak og langsiktige leieavtaler. Videre skal der fastsettes en tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse.

Kommunespeilet

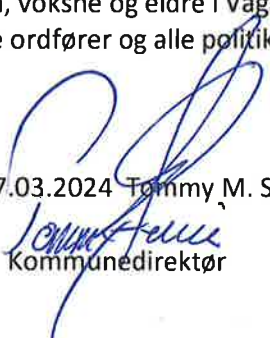
Statsforvalteren har utarbeidet en overordnet tilstandsanalyse på utvalgte fagområder i kommunen. Målet til dette arbeidet er å fremme en god kommunedialog for å sikre likebehandling, rettsikkerhet og kvalitet i lov- og tilskuddsforvaltningen. Gjennom kommunedialogen skal både lokale forhold samt viktige regionale og nasjonale interesser ivaretas, og til grunn for dialogen ligger «Kommunespeilet» Dette verktøyet presenterer nøkkeltall og faktaopplysninger om kommunen, og gir en overordnet analyse av tilstanden for 15 ulike fagområder hvor kommunen har en nøkkelrolle som tjenesteprodusent og samfunnsutvikler. Statsforvalterens sin ambisjon er å være en aktiv støttespiller for lokal utvikling og til å medvirke til gode, lokalt tilpassede løsninger.

Vi har gledelig befolkningsvekst med 57 innbyggere, den positive trenden forsetter. Flere byggeprosjekter ferdigstilles i disse dager; som habiliteringsboligene i Kabelvåg, Gimsøy oppvekstsenter, fornyelse av Storgata i Svolvær og SKREI Otolitten viser stor fremdrift. Dette er prosjekter som bidrar til stor aktivitet og er viktige hendelser. Store deler av næringslivet går bra, et bredt anlagt arbeid favner over tiltak som styrker våre lokalsamfunn i en bærekraftig- og miljømessig retning. Vi har sterke og aktive tettsteder med et mangfold av aktiviteter og opplevelser som bidrar til høy trivsel. Derfor er det fortsatt viktig å gjøre Vågan kommune til en attraktiv arbeidsplass å søke seg til, samtidig som vi videreutvikler gode bomiljøer og fritidstilbud.

Det ligger store utfordringer foran oss. Tjenestene er presset på et høyere nivå som vil bli krevende å mestre de kommende år. Nøktørhet fra alle er nødvendig. Nye metoder, endring av arbeidspraksis, nye samarbeidsområder internt og eksternt og nye mål må innlemmes i arbeidshverdagen. Men vi skal være optimister og ha tro på at sammen tar vi de utfordringene og sammen skal vi mestre oppgavene.

Jeg vil takke alle ansatte og tillitsvalgte som hver dag på sine respektive arbeidsplasser ivaretar ulike forvaltnings- og utviklingsoppgaver til barn, voksne og eldre i Vågan på en svært god og samvittighetsfull måte. På vegne av alle ansatte vil jeg takke ordfører og alle politikere for et godt samarbeid i 2023.

Svolvær 27.03.2024 Tommy M. Stensvik

Kommunedirektør

Om dokumentet

Om dokumentet

Årsberetningen gir et totalt bilde av kommunens aktivitet og økonomiske situasjon, hvor den pliktige informasjonen jf. Kommunelovens §§ 14-7 og 31-3 er ivaretatt i de påfølgende kapitlene og er en integrert del av årsberetningen.

Kapittel om finansforvaltning utgjør også obligatorisk årsrapportering for kommunens finansforvaltning i tråd med forskriftens § 9 og Vågan kommunes finansreglement.

Beretningen omfatter også kommunens organisering, befolkningsutvikling, økonomisk utvikling og finansutvikling.

Årsberetningen omtaler videre, menneskelige ressurser, herunder samlet sykefravær, likestilling, etikk, HMS og internkontroll.

Under kapitlet økonomisk status og utvikling ser man nærmere på de sentrale postene, vesentlige avvik fra budsjett og premisser, nøkkeltall og handlingsregler. Her vurderes også kommunens stilling og økonomiske handleevne over tid.

Årsberetning I hht Kommuneloven § 14

Vågan kommune Årsberetning 2023 jfr Kommuneloven § 14

Dette kapittelet av årsrapporten utgjør Vågan kommunes årsberetning etter kommunelovens kapittel 14 og forskrift 18.11.19 nr.1520 (forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner). Kapittel om finansforvaltning utgjør også obligatorisk årsrapportering for kommunens finansforvaltning i tråd med forskriftens § 9 og Vågan kommunes finansreglement.

Årsberetningen inneholder kommunens organisasjon og folketallsutvikling, deretter følger økonomisk utvikling, og finansutvikling.

Årsberetningens omtaler så menneskelige ressurser, herunder samlet sykefravær, likestilling, etikk, HMS og internkontroll denne delen av årsberetningen finnes i egne kapitler i årsmeldingen.

Under økonomisk utvikling ser man nærmere på de sentrale postene, vesentlige avvik fra budsjett og premisser, nøkkeltall og handlingsregler.

Befolkningsutvikling

Folkemengde pr. 1. januar grunnkretser. Endringer perioder.

	2023	2024	Avvik		2000	2024	Avvik	
	Pers.	Pers.	Pers.	%	Pers.	Pers.	Pers.	%
Sum Svolvær	4760	4802	42	0.9 %	4145	4802	657	15.9 %
Sum Kabelvåg	2074	2095	21	1.0 %	1788	2095	307	17.2 %
Total Svolvær og Kabelvåg	6834	6897	63	0.9 %	5933	6897	964	16.2 %
18650106 Skrova	196	193	-3	-1.5 %	290	193	-97	-33.4 %
Sum Laupstad/Vaterfjorden	307	304	-3	-1.0 %	384	304	-80	-20.8 %
Sum Østre Vågan og Store Molla	127	126	-1	-0.8 %	275	126	-149	-54.2 %
Sum Ørnes, Hopen og Rørvik	830	826	-4	-0.5 %	757	826	69	9.1 %
18650207 Henningsvær	508	503	-5	-1.0 %	493	503	10	2.0 %
Sum Lyngvær og Kleppstad	80	76	-4	-5.0 %	107	76	-31	-29.0 %
18650303 Gimsøy	200	200	0	0.0 %	223	200	-23	-10.3 %
Sum Sydalen, Gravermark, Rystad	282	291	9	3.2 %	323	291	-32	-9.9 %
18650308 Lauvik/Delp	370	376	6	1.6 %	425	376	-49	-11.5 %
Total resten av Vågan	2900	2895	-5	-0.2 %	3277	2895	-382	-11.7 %
18659999 Uoppgitt grunnkrets	2	1	-1	-50.0 %	19	1	-18	-94.7 %
TOTALT VÅGAN	9736	9793	57	0.6 %	9229	9793	564	6.1 %

Utarbeidet 21.02.2024

Klima og miljø

Miljø, klima og energiarbeidet i kommunen

Laukvik skole ble i løpet av 2023 ombygd og ombyggingen fremfor utbygging av nytt bygg har redusert klimagassutslippene med 376 tonn CO2 ekvivalenter. Det tilsvarer en reduksjon på 67 % sammenlignet med materialbruk for et nybygg av tilsvarende størrelse. Videre er det mottatt tilskudd til energioppgradering av kommunale boliger. Det er igangsatt etterisolering av Vognmannsløkka 16 og Marithaugen 8 -10, Solhagen.

Det er satt i gang et arbeid med å Miljøfyrtårnsertifisere Vågan kommune, hvor virksomheten i Osan, Kongsvatnveien 15 er først ut. Klimabudsjett er videreført som en integrert funksjon i det samlede årsbudsjettet for 2023, samt for økonomiplanperioden. Klimabudsjettet ses i sammenheng med Klimanettverk Lofoten, De grønne øyene og andre samarbeidsprosjekter som Drivkraft. Vågan kommune deltar gjennom Drivkraft-prosjektet med å involvere ungdom og næringsliv i arbeidet med ny klima-, miljø- og energiplan.

Vågan havnevesen KF har investert i kjøp av aksjer (50%) i forbindelse med etablering av Plug Vågan AS. Selskapet skal bygge, drifte og vedlikeholde landstrømanlegg på hurtigrutekaia i Svolvær. Vågan havnevesen KF har mottatt tilskuddsmidler til miljørydding i Svolvær havn. Det ble gjennom 2023 gjennomført ulikt planarbeid, kommunikasjon og kartlegging av skrot/søppel i tiltaksområdet, ledet av egen prosjektleder.

Personal og organisasjon

Likestilling

Likestilling

Likestillings- og diskrimineringsloven pålegger arbeidsgiver å arbeide aktivt med likestilling og mangfold, og årlig gi en redegjørelse for dette arbeidet.

Vågan kommune skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling, inkludering og mangfold. Dette krever konkrete mål og tiltak. Aktivitetsplikten handler blant annet om rekruttering, forfremmelse, utvikling, lønns- og arbeidsforhold og beskyttelse mot trakassering. Loven pålegger ikke bestemte tiltak. Det er opp til hver enkelt virksomhet å vurdere hva som er relevante tiltak ut fra egne utfordringer.

Handlingsplan for likestilling og diskriminering

I 2019 ble handlingsplan for likestilling og diskriminering revidert, og Kommunestyret vedtok i juni 2019 «*Handlingsplan for likestilling og diskriminering 2019-2023*». Planen skal nå revideres igjen.

Vågan kommune ønsker gjennom denne handlingsplanen å tydeliggjøre sine holdninger på området og sitt samfunns- og arbeidsgiveransvar for sine ansatte. Det gir Vågan kommune muligheter til å føre en moderne og tydelig arbeidsgiverpolitikk som vil gi positive konsekvenser for omdømme og derved bidra til gode rekrutteringsmuligheter og et godt omdømme i fremtiden.

Likestilling og mangfold er lik rett og mulighet for den enkelte til å utfolde sine evner uavhengig av kjønn, etnisk tilhørighet, nasjonal opprinnelse, hudfarge, religion eller livssyn. Likestillings- og

diskrimineringsloven har til formål å hindre diskriminering på grunn av kjønn og til å fremme likestilling mellom kjønnene og tar særlig sikte på å bedre kvinners og minoriteters stilling.

Vågan kommune ønsker å fremheve en generell grunnholdning om et inkluderende og mangfoldig arbeids- og samfunnsliv, hvor det sikres like muligheter og rettigheter for den enkelte. Kommunen arbeider for å fremme likebehandling og forhindre diskriminering, herunder sikre at kvinner og menn i samme virksomhet skal ha lik lønn for samme arbeid eller arbeid av lik verdi.

Vågan kommune står foran flere utfordringer for å sikre likestilling, likeverd og mangfold for ansatte. For å oppnå dette er organisasjonen avhengig av godt lederskap og bevisstgjøring av holdninger på alle nivå. Likestilling må være integrert i det daglige personalarbeidet. Forholdene ved arbeidsplassen må legges til rette for mennesker med nedsatt funksjonsevne, ulike etnisiteter og ulike livsfaser. Likestilling skal gi rom for alle mennesker med ulike perspektiver, interesser og erfaringer.

Lønns- og arbeidsvilkår

Beregninger utført av KS på bakgrunn av tall fra kommunesektoren viser at lønnsgapet mellom kvinner og menn er betydelig mindre i kommunesektoren enn i øvrige sektorer. I Likelønnskommisjonens utredning anslås lønnsgapet til 15 % i Norge i dag. Det tilsvarende anslaget i kommunesektoren er fem til seks prosent. Dette fordi kommunesektoren konkurrerer med privat sektor om arbeidskraften og vil derfor være påvirket av forholdene mellom sektorene.

I Vågan kommune viser tabellen nedenfor følgende lønnsutvikling i 2023 på kvinner og menn i lag samt hver for seg (tall per 1.12.2022 og 1.12.2023 basert på KS' PAI-register):

Kjønn	Månedss- fortj. 2023	Grunnlønn 2023	(%) Endring i mnd. fortj.	Endring i	Årsverk 2023	(%) Endringer i årsverk
			2022-2023	grunnlønn 2022-2023		
Kvinner og menn	50.781	47.480	6,2 %	5,9 %	795	0,7 %
Kvinner	49.684	46.507	6,4 %	6,10 %	592	1,10 %
Menn	53.970	50.306	5,80 %	5,4 %	204	-0,4 %

Kjønnsfordeling, samt heltid- og deltid

Det var per 1.12.2023 ifølge PAI-registeret 795 årsverk i Vågan kommune (*inkludert alle foretak*). Av disse årsverkene er 592 kvinner og 204 er menn. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse per ansatt for kvinner er 83 %, mens for menn er den 80 %. For alle ansatte i kommunen er gjennomsnittlig stillingsstørrelse per ansatt 83 %. Dette er en økning på 1 prosentpoeng i gjennomsnittlig stillingsstørrelse per ansatt i Vågan kommune i perioden fra 2022 til 2023.

I forbindelse med arbeidet med heltidskultur er det også foretatt en gjennomgang der man bl.a. så nærmere på og kartla situasjonen ytterligere mht. heltid / deltid i Vågan kommune (herunder ufrivillig deltid), og mulige tiltak som kan iverksettes for å øke stillingsstørrelsene ytterligere og motvirke ufrivillig deltid. Det er en arbeidsgruppe med deltakere fra både tillitsvalgte, verneombud, administrasjon og politikere som har foretatt denne gjennomgangen. Høsten 2022 ble rapport fra dette arbeidet fremlagt til behandling i Kommunestyret, og det ble der også vedtatt flere tiltak for bl.a. å øke stillingsstørrelsen til kommunens ansatte som det jobbes videre med.

Etnisitet, religion mv.

Det er ikke utarbeidet statistikk som viser hvor mange i Vågan kommune som har annen etnisk- og/eller nasjonal bakgrunn. I følge personalavdelingen har kommunen økt denne type ansettelser de siste årene og denne utvikling forventes å fortsette.

Universell utforming

Universell utforming (*tilgjengelighet for alle*) betyr at produkter, byggverk og uteområder som er i alminnelig bruk skal utformes slik at alle mennesker skal kunne bruke dem på en likestilt måte så langt det er mulig, uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler.

HMS

HMS-arbeidet i kommunen foregår hver dag og på alle enheter, samt at det også foregår HMS-arbeid på et overordnet plan i kommunen.

Stillingen som HMS-rådgiver på personalavdelingen skal ha særlig fokus på HMS-arbeidet i kommunen, herunder internkontroll, sykefravær, forebyggende arbeid, oppfølging og generelt IA-arbeid. I 2023 har denne funksjonen i vesentlig grad blitt ivaretatt av avdelingsleder personalavdelingen, i samarbeid med de øvrige personalrådgiverne.

Kommunen har i 2023 hatt eget kvalitetssystem i påvente av overgang til nytt system i Compilo. En overordnet HMS-håndbok er implementert og tatt i bruk, og er oppdatert med lokale rutiner og skjemaer. Denne inneholder de ulike sentrale og lokale retningslinjer som kan nyttiggjøres i det systematiske HMS-arbeidet ute på enhetene. Oppgaven med kartlegginger, risikovurderinger, og tilhørende handlingsplaner for å ivareta et fullt forsvarlig arbeidsmiljø skal og må løses ute i alle kommunens enheter, og det er slik vi sørger for et levende HMS-arbeid i kommunen. Til dette arbeidet benyttes også vår bedriftshelsetjeneste som har god kompetanse på området.

Kvalitetssystemet Compilo benyttes for avvikshåndtering og er implementert og tatt i bruk i de fleste kommunale enheter.

Personal- og HMS-håndbok finner man elektronisk tilgjengelig i vårt felles kvalitetssystem, og på kommunale skrivebord har man direkte link til vårt avvikssystem for å melde avvik. Dette ligger også tilgjengelig på nettside for ansatte.

Det tilstrebes et tett og målrettet samarbeid med våre eksterne samarbeidspartnere i HMS-arbeidet. Vi har per i dag en avtale med Sør-Troms HMS tjeneste AS som leverandør av HMS og bedriftshelsetjenester. Alle enheter skal etablere handlingsplan med bedriftshelsetjenesten for å sikre en adekvat oppfølging av de ulike enheters bistandsbehov gjennom året.

Det er aktive HMS-grupper ute i enhetene som gir et godt bidrag til HMS-arbeidet og som er gode og nyttige samarbeidsfora for kommunens ledere, tillitsvalgte og verneombud.

I 2023 ble det også gjennomført HMS-kurs for ledere, helseundersøkelser for nattevakter, samt førstehjelpskurs for ansatte. Det ble også gjennomført flere kurs innenfor vold og trusler.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	3,30 %	6,10 %	9,41 %
Årlig sykefravær 2020	2,69 %	7,58 %	10,28 %
Årlig sykefravær 2021	3,60 %	7,69 %	11,29 %
Årlig sykefravær 2022	3,45 %	8,02 %	11,47 %
Årlig sykefravær 2023	3,13 %	6,34 %	9,47 %

Sykefravær Vågan kommune

Sykefraværet var 9,47 % ved utgangen av 2023.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. kvartal	10,64	10,75	9,83	9,86	10,46	10,21	10,61	10,47	10,38	11,06	11,42	13,39	9,93
2. kvartal	9,48	10,50	8,82	9,70	10,20	10,50	10,46	9,72	9,70	10,87	11,04	12,37	9,60
3. kvartal	8,43	10,84	8,67	9,73	9,96	9,95	10,05	9,45	9,01	10,51	10,84	11,59	9,14
4. kvartal	9,33	10,55	9,78	10,65	9,65	9,85	10,34	9,41	9,42	10,28	11,29	11,47	9,47

Et sykefravær for 2023 på 9,47 er som vi ser 2 prosentpoeng lavere enn sykefraværet var ved utgangen av 2022. Dette er en svært gledelig nedgang i sykefraværet!

Sykefraværet i kommunen i 2023 hadde sin topp i november måned med 11 %, hvor det bl.a. var flere tilfeller av forkjølelse og korona enn for øvrig gjennom året. Trenden viser for øvrig samme bilde som tidligere år om at fraværet går ned i løpet av våren, med en stigning i juni og juli hvor det er gjennom året lavest sykefravær i august før det gradvis blir en vekslende stigning gjennom høsten med topp i november måned i 2023 kontra 2022 hvor høyest fraværs måned var februar i 2022.

Eksempler på kontinuerlige tiltak i nærværarbeidet er bl.a.:

- Oppfølging av ansatte med sammensatte problemstillinger som utgjør en særlig risiko for sykefravær, samt de med mange og lange sykefravær.
- HMS-grupper på hvert arbeidssted, et forum for forebygging og arbeidsmiljø. Gruppen består av leder, verneombud og tillitsvalgt.
- Kontinuerlig sykefraværssrapportering for å tilstrebe bevissthet på status i egen avdeling til enhver tid og tidlig intervensjon ved behov.
- Samhandling med NAV og NAV Arbeidslivssenter med søkelys på løsninger.
- Lederstøttesamtaler med NAV Arbeidslivssenter.
- Samarbeid med bedriftshelsetjenesten.

I en tid med omstilling og høyt sykefravær har Vågan kommune i samarbeid med NAV Arbeidslivssenter etablert et nærværprosjekt med målsetting å øke arbeidsnærværet i Vågan kommune. I løpet av 2023 har det vært gjennomført arbeid i prosjektet både ved SVOMS, Svolvær skole samt ved Kabelvåg skole. Det har videre blitt foretatt ytterligere avklaringer og dialog med øvrige enheter hvor det har vært til tider et utfordrende fravær.

Prosjektet viser at det gir effekt, og at tydelighet og fokus på dette arbeidet gjør også at forståelsen for tett oppfølging og åpen og ærlig dialog med fokus på restarbeidsevne og nødvendig tilrettelegging gjør at sykefraværet reduseres.

Det er viktig at man i 2024 fortsetter arbeidet med et godt fokus på arbeidsnærvær og at man er tett på i oppfølgingen, da bl.a. omstillingsprosesser og omorganiseringsprosesser kan påvirke sykefraværet.

NAV Arbeidslivssenter har gjennom 2023 vært og vil også i 2024 sammen med vår bedriftshelsetjeneste være en viktig ressurs, samarbeidspartner og støttespiller for kommunen i dette arbeidet.

Internkontroll

Betryggende kontroll

Kommunedirektør skal påse at det utøves tilstrekkelig internkontroll med administrasjonens virksomhet, jf. Kommuneloven § 25-1

Kommunedirektør skal minst en gang i året rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn, jf. Kommunelovens § 25-2.

Denne rapporten er dermed i hht. § 25-2.

Vågan kommune har ansvar for mange oppgaver som er viktige for innbyggerne, og det er nødvendig med god styring for å ivareta innbyggernes behov og rettigheter. Egenkontrollen er den samlede kontrollen kommunen fører med egen virksomhet, og bidrar til å bygge opp tilliten til kommunen. God egenkontroll vil kunne redusere statlig tilsyn og kontroll, og gir samtidig grunnlag for læring og forbedring.

Kommunedirektørens internkontroll er en viktig del av egenkontrollen og er med på å sikre kvalitet og effektivitet i tjenesteproduksjonen, at lover og regler etterleves og at uønskede hendelser unngås. I sum betyr dette at kommunen har ansvar for å holde orden i eget hus.

Kommunens arbeid med internkontroll:

For å ivareta virksomhetens systematiske internkontroll, har Vågan kommune et eget filbasert system for kvalitetsstyring med håndbøker og rutiner i tillegg til elektroniske verktøy for håndtering av risiko for å utarbeide og administrere risikovurderinger, avvikssystem for å melde og behandle avvik, personalhåndbok, HMS-håndbok og til sist årshjul. Vårt nye elektroniske avvikssystem Compilo har vært i bruk i Vågan kommune siden 2022 og har vært i aktiv bruk også hele 2023. Dette er samme type avvikssystem som øvrige kommuner i Lofoten (jf. IKT-samarbeidet) har besluttet å implementere og har blitt benyttet for å melde og behandle avvik.

Håndbøkernes sentrale lover og forskrifter oppdateres automatisk når endringer trer i kraft. I tillegg vil kommunens interne dokumenter fortløpende kunne legges inn i systemet. Et eksempel på intern rutine

fra HMS-håndboka er «Håndbok for oppfølging av sykefravær i Vågan Kommune». Systemets funksjonalitet muliggjør revisjoner i tråd med de endringer som er gjeldende i virksomheten til enhver tid.

Systemet er overordnet, og skal være et hjelpesystem for arbeidet ute i enhetene. Det er der den viktigste jobben gjøres med hensyn til regelmessige kartlegginger, risikovurderinger og tilhørende handlingsplaner for å redusere risiko i størst mulig grad.

I 2023 har man videreført kommunens internkontrollprosjekt som har til hensikt å styrke internkontrollarbeidet og sikre at vi etterlever gjeldende prosedyrer og regelverk. Dette arbeidet vil også fortsette fremover, og har til hensikt å være en støttefunksjon og pådriver for rutineforbedringer og valg av de mest formålstjenlige systemer for internkontrollfunksjonen.

Det fremtidige kvalitetssystemet vil ligge i Compilo, og det er etablert et samarbeidsprosjekt for å se på hvordan man kan etablere en felles dokumentstruktur for Lofotkommunene. Systemet skal være lett tilgjengelig og som tidligere, den faktiske bruken av systemet inn i arbeidshverdagen som avgjør om vi tar ut potensialet som ligger i god kvalitet på internkontrollarbeidet.

Det faktiske internkontrollarbeidet må til enhver tid finne sted ute i enhetene der de involverte «har skoen på».

Arbeidsgiver har ansvaret for at det legges til rette for internkontrollarbeidet i virksomheten, mens ansatte har også en plikt til å medvirke. Som prosess-støtte på HMS-arbeid kan også bedriftshelsetjenesten benyttes, og Arbeidstilsynet er også en viktig samhandlingspartner, både etter tilsyn og som rådgivende/veiledende aktør.

Videre brukes det elektroniske hjelpemiddelet DSB-CIM til kartlegginger og ROS-analyser.

Vi er også med i ulike digitale nettverk for HMS og internkontrollarbeid blant annet i KS og andre digitale fora som eksempelvis Compilo, for aktivt å kunne søke løsninger og tilegne seg nyttige erfaringer og kunnskap i felleskap med andre.

Oppvekst:

§ 13.10 i opplæringsloven pålegger skoleeier å ha et forsvarlig system for vurdering av om krava i opplæringsloven og forskriftene blir oppfylte. Vågan kommune har kjøpt et system fra Moava som heter 1310.no. Her ligger det ca. 140 gjøremål for skolene for å sikre at de følger opplæringsloven. Alle gjøremålene er hjemlet i lovverket eller lokale gjøremål som skoleeier selv har lagt inn. Med systemet har vi mulighet til å følge opp rektorene om de oppfyller kravene i lovverket. Det er en hjelp både for administrasjonen og for skolene.

I tillegg er knappen «melding om skolemiljø» implementert, og her meldes alle saker som går på at elever ikke har et trygt og godt skolemiljø. Denne hjelper skoleleder med å følge opp alle saker i henhold til § 9A i opplæringsloven.

Økonomisk internkontroll:

Med økonomisk internkontroll menes:

«Internkontroll er en prosess gjennomført av virksomhetens styre, ledelse og annet personell, og som er lagt opp slik at det gir en rimelig grad av sikkerhet for å nå mål innen følgende kategorier:

- Måleffektiv og kostnadseffektiv drift
- Pålitelig regnskap og økonomisk informasjon

Vågan kommune har delt opp dette med fokus på disse områdene:

1. Inntektsområdet
2. Lønnsområdet
3. Ajourhold av regnskap

4. Innkjøpsområdet
5. Økonomirapportering

Det er lagt inn sjekklister i vårt månedsrapporteringssystem Framsikt. Der blir det rapportert status på om enhetslederne har gjennomført økonomisk internkontroll på områdene:

1. Generelle nedtrekk, tiltak
2. Periodisering budsjett
3. Sjekkliste lønnsforslaget
4. Gjennomgang investeringer
5. Økonomisk Prognose 31.12

Lønn:

Lønnsavdelingen har i 2023 hatt sterkt fokus på å oppdatere, videreutvikle og kvalitetssikre rutinene knyttet til lønnsarbeid.

I forbindelse med dette arbeidet er det bl.a. utarbeidet et overordnet årshjul med arbeidsoppgaver, frister etc. som er sendt til alle lønnsansvarlige på de ulike enheter. Dette er et verktøy som sørger for enklere og riktig rapportering fra enhetene, og som reduserer merarbeid for lønnsfunksjonen ved lønnskjøring for kommunen.

Det er også videreutviklet og implementert et forbedret system med kontroll av lønnsforslag, for ytterligere å styrke internkontrollen på dette området.

Videre er det etablert en digital løsning for sykelønnsrefusjoner som effektiviserer og i enda sterkere grad kvalitetssikrer dette arbeidet.

Anskaffelser:

Det er satt i gang et arbeid med å utarbeide/oppdatere skriftlige innkjøpsrutiner for Vågan kommune som sikrer at anskaffelser og innkjøp gjennomføres i samsvar med Lov om offentlig anskaffelser og forskrift om offentlig anskaffelser. Plattformen som benyttes er Mercell som verktøy. Videre vil dette arbeidet med tilhørende analyser av innkjøpsprosessen kunne avdekke evt. avvik fra regelverk, og dette arbeidet vil også ha nytte med tanke på mulige effektiviseringstiltak. Vågan kommune har også vedtatt egne seriositetsbestemmelser og det er utarbeidet strategidokumenter for innkjøp og grønne innkjøp som skal ivareta miljøkravene. I forbindelse med kontrakt- og avtaleoppfølging har vi begynt med controllerfunksjon med timelister fra leverandører til Vågan kommune og kontroll av vare- og tjenestekontrakter.

Eksempler på risikoområder:

- Planleggingsfasen og fremtidige behov
- Innkjøpsprosessen, forberede gjennomføring, strategier og terskelverdier
- Konkurransgjennomføring og evaluering
- Korrupsjon, misligheter og habilitet
- Avtale og kontraktsforvaltning
- Lojalitet til inngåtte kontrakter

Helse- og omsorgssektoren:

Helse- og omsorg har et pågående Velferdsteknologiprojekt for å møte framtidige demografiutfordringer, gjennom å gi eldre muligheten til å være lengst mulig aktiv i eget liv og kunne bo hjemme lenger.

Prosjektets hovedmål er at velferdsteknologi skal være en integrert del av helse- og omsorgstjenesten. Her gjenstår fremdeles arbeid for å utarbeide gode tjenesteforløp for alle typer teknologi, og en helhetlig tjenestemodell for å gjøre bruken av teknologien bærekraftig over tid. Gevinstrealiseringsarbeid er en viktig del av dette, og dette arbeidet vil fortsette. Målet er å kunne realisere gevinst i form av unngåtte kostnader, delvis ved å gjøre det mulig for eldre å leve verdige liv i eget hjem lengre enn tidligere. Kvalitativ gevinst i form av omdisponering av, eller bedre bruk av ressurser er også en vesentlig faktor.

Nye tjenesteforløp per teknologi, gevinstrealisering og helhetlig tjenestemodell vil bli utarbeidet på nytt, for alle typer teknologi. Dette på grunn av innføringen av Velferdsteknologisk knutepunkt (VKP), som integrerer kommunens velferdsteknologiske plattformsystem med elektronisk pasientjournal (EPJ).

Det nasjonale velferdsteknologiprogrammets «spredningsprosjekt» ble avsluttet 31. desember 2021, og med dette bortfalt også tilskudd til innføring av velferdsteknologi i eldreomsorgen. Prosjektet endret i 2022 fokuset til å omfatte barn, unge og voksne med medfødte eller tidlig ervervede funksjonsnedsettelse. Helsedirektoratet har en egen tilskuddsordning for dette.

Det rapporteres på prosjektene til Kommunedirektøren, Hovedutvalg for Helse-, omsorg og forebygging, samt Statsforvalteren og Helsedirektoratet.

Videre arbeides det innenfor sektoren med læringsnettverk og forbedringsnettverk sammen med andre kommuner i Lofoten/Nordland.

Det er stort fokus på gevinstrealisering i daglig drift og når nye tiltak iverksettes, herunder på økt kvalitet og brukermedvirkning, bedre arbeidsforhold for ansatte, samt økonomiske gevinster.

Etikk

Etikk

Innbyggernes tillit til kommunen fordrer en høy etisk standard av kommunens ansatte. Verdier, holdninger og kultur er grunnleggende elementer for å fremme etisk atferd.

Vågan kommune har vedtatt etiske retningslinjer som gjelder for de ansatte i kommunen. Målet med verdiene er å etablere god etisk praksis. Fokus i retningslinjene er høye krav til etiske holdninger og handlinger i tråd med lover og reglementer i møte med andre mennesker, og signaliserer for omverden hva som skal kjennetegne kommunens virksomhet.

Gjennomgang av de etiske retningslinjene foretas blant annet i lederforum.

Kommunen har også vedtatt et verdigrunnlag der verdiene «*Åpenhet – Respekt – Omsorg – Lojalitet – Ansvar*» skal prege arbeidsutøvelse og samhandling både internt blant kolleger og i møte med våre innbyggere.

Tilsyn

Arbeidstilsynet gjennomførte landsomfattende tilsyn i sykehjem i mai, både på Marithaugen og Svolvær Omsorgssenter. Avvikene ble jobbet med og lukket i november 2023.

Statsforvalteren gjennomførte landsomfattende tilsyn i barneboligen september 2023. Rapport etter tilsynet foreligger ikke enda.

ØKONOMISK UTVIKLING

a) Totaloversikt økonomi

Beløp i 1000	Regnskap 2023	Oppr. Bud.	Rev. Bud.	Regnskap 2022
Sum generelle driftsinntekter	-775 969	-756 735	-794 735	-773 604
Netto Finansutgifter	117 479	81 731	122 415	81 119
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-82 479	-13 202	2 993	-8 664
Til disposisjon	-740 970	-661 605	-675 116	-701 149
Andre enheter	-21 223	-16 359	-20 646	26 727
Stab/Stotte	42 084	39 992	42 681	31 639
Oppvekst og innkludering	304 330	274 826	280 172	280 068
Samfunn	75 406	73 515	77 453	72 217
Helse og omsorg	340 373	289 631	295 456	290 498
Sum disponering	740 970	661 605	675 116	701 149

b) Sentrale inntekter

Beløp i 1000	Regnskap 2023	Oppr. Bud.	Rev. Bud.	Regnskap 2022
Frie Disponible inntekter				
Rammetilskudd	-341 874	-343 655	-345 155	-305 631
Inntekts- og formuesskatt	-344 811	-325 702	-345 702	-371 256
Eiendomsskatt	-42 530	-38 899	-42 399	-32 398
Andre generelle driftsinntekter	-46 755	-48 479	-61 479	-64 319
Sum Frie Disponible Inntekter	-775 970	-756 735	-794 735	-773 604

Rammetilskuddet ble i tertialene regulert opp med 1,5 mill. Rammetilskuddet endte med 3,3 mill lavere enn det regulerte budsjettet.

Skatteinntekter ble i tertialene regulert økning med 20 mill i forhold til opprinnelig budsjett. Endelig tall for 2023 så ble skatteinnngang på 0,8 mill høyere enn det regulerte budsjettet.

Skatteinntektene budsjetteres i hht. KS sin prognosemodell hvert år og reguleres ved RNB.

Eiendomsskatt var budsjettert med 38 mill i 2023. Det ble økt med 3,5 mill i tertialene. Denne endte med en balanse.

Ressurskrevende brukere som ligger under andre generelle driftsinntekter, var budsjettert med 5,9 mill på fellesområdet. Det ble økt i tertialen med 5 mill. Totalt for kommunen var budsjett 2023 på kr. 17,2 mill. Vi fikk refusjon på kr. 17,6 mill som er 400 tusen lavere enn budsjett.

Flyktningetilskuddet for 2023 var budsjettert med 58,6 mill. Det ble økt i tertialene med 6 mill i rev. Budsjett. Inntekten endte på 58 mill. Det er budsjettert 41,4 mill på fellesområdet. De øvrige inntektene fra flyktningetilskuddet er budsjettert og regnskapsført på Programområdene.

Havbruksfondet var budsjettert med 3,6 mill. Vi regulerte denne inntekten i tertialene med 2 mill og endte på et regnskaps inntekt på 5,3 mill som er 300 tusen lavere enn budsjettert.

Netto driftsresultat endte på negativt på 82,4 mill. og et regnskapsmessig merforbruk på 71,6 mill etter avsetninger og bruk bunde fond, og bruk av disposisjonsfondet.

c) Finansinntekter og –utgifter

Beløp i 1000	Regnskap 2023	Oppr. Bud.	Rev. Bud.	Regnskap 2022
Finansinntekter/-utgifter				
Renteinntekter	-11 210	-14 904	-7 226	-6 068
Utbytter	-6 970	-7 560	-7 560	-6 560
Renteutgifter	78 853	57 284	80 490	41 075
Avdrag på lån	56 805	46 911	56 711	52 672
Sum Finansinntekter/-Utgifter	117 478	81 731	122 415	81 119

Renteinntekter var i budsjett 2023 for høyt budsjettert. Dette ble budsjettregulert pga feil kostra art vedrørende kalkulatoriske renter selvkostområdet. Denne posten endte med 3,9 mill høyere inntekt i hht. rev. Budsjett. Årsaken var høye inntekter fra byggelånsrenter på pågående store prosjekter i 2023.

Kalkulatoriske renteinntekt som beregnes fra selvkostområdene ble høyere i 2023 enn budsjettert. Det ble en høyere inntekt med 1,1 mill. Kalkulatorisk rente er en 5 års SWAP rente fra Norges Bank. Denne ble høyere i 2023 enn vi hadde beregnet i budsjettet, tilsvarende vil det vises merforbruk på vann og avløp området i driftsregnskapet.

Avdragsutgifter på lån ble bokført med 56,8 mill i regnskap 2023. Budsjett ble regulert i tertialene med 9,8 mill. fra kr 46,9 mill til 56,8 mill og dermed i balanse.

Renteutgifter i 2023 var budsjettert med 57,3 mill. I tertialene økte vi denne posten med 32.2 mill og det resulterte i avvik lavere i hht. regulert budsjett på kr 2 mill.

d) Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner - til disposisjon for tjenesteområdene

Beløp i 1000	Regnskap 2023	Oppr. Bud.	Rev. Bud.	Regnskap 2022
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Overføringer til investering		0	0	0
Netto Avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-2 275	-2 214	-2 980	-10 338
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-8 602	15 417	-13	1 399
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	274
Netto avsetninger	-10 877	13 203	-2 993	-8 665

Netto avsetning til eller bruk av disposisjonsfondet på kr. 8,6 mill. Dermed er disposisjonsfondet brukt opp i 2023.

e) Vesentlige avvik fra budsjettpremisser og budsjett

Vesentlige budsjettavvik Bevilgningsoversikt § 5-4 første og andre ledd er kommentert under programområde kapitlene.

Vesentlige budsjettavvik Bevilgningsoversikt §5-5 første og andre ledd

Investeringsramme i varige driftsmidler regulert budsjett for 2023 er på kr 202 mill . Sum investeringsutgifter ble på 190,8 mill.

Det ble bruk 137,6 mill i lån i 2023 for å dekke investeringskostnadene.

Budsjettavvik i hht. Bevilgningsoversikt § 6-5 andre ledd er kommentert i programområdene i årsmeldingen.

f) Nøkkeltall

Fram til 2019 har Vågan kommune vært i KOSTRA- gruppe 11.

I KOSTRA for 2021 er Vågan plassert i kommunegruppe 2, dvs. kommuner med 2000 til 9999 innbyggere og middels eller høye korrigerte inntekter.

Tre indikatorer er sentrale for å kunne vurdere kommunens økonomiske utvikling og stilling:

- **Fondsgrad** – her definert som disposisjonsfond per 31.12. som andel av årets brutto driftsinntekter. Disposisjonsfond viser beholdningen av reserver til valgfrie drifts- eller investeringsformål.
- **Gjeldsgrad** – her definert som netto lånegjeld per 31.12. som andel av årets brutto driftsinntekter. Netto lånegjeld tilsvarer i praksis alle rentebærende innlån med fradrag for alle videreutlån, og for ubrukte lånemidler.

- **Resultatgrad** – her definert som årets netto driftsresultat som andel av årets brutto driftsinntekter. Netto driftsresultat viser hvor mye som er igjen av drifts- og finansposter for å finansiere investeringer eller bygge opp reserver. Brutto viser driftsinntekter på sin side summen av statlige overføringer, skatteinntekter, salgs- og leieinntekter samt inntekter fra andre kommuner.

Resultatgrad vil bli omtalt under kommunens handlingsregler.

Fondsgrad

Disposisjonsfondet er det eneste fondet som fritt kan benyttes til å dekke utgifter i både drifts- og investeringsregnskapet. Størrelsen på disposisjonsfondet er et uttrykk for hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift, og er den delen av reservene som best gir uttrykk for den økonomiske handlefriheten. Det finnes ingen klar norm for disposisjonsfondets størrelse, men i en rapport om økonomiske nøkkeltall anbefaler Telemarksforskning at disposisjonsfondet utgjør mellom fem og ti prosent av kommunens inntekter.

Dess mindre handlingsrom kommunen har i sin ordinære drift, dess viktigere blir det å ha et disposisjonsfond som kan møte plutselige utfordringer, eller som kan benyttes til å delfinansiere investeringer for å holde gjeldsgraden nede.

Vågan kommune har per 31.12.2023 et disposisjonsfond på kr. 0.

Beløp i 1000	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Fordeling Disposisjonsfondet						
Flyktningsfond	-114	-114	0			0
Disposisjonsfond	-50 024	-45 431	-961	-2 282	-3 682	0
Næringsfond kommunal del	-2 655	-2 703	-1 821	-1 671	-1 672	0
Næringsfond fiskeridel	-2 257	-2 257	-2 307	-2 247	-2 247	0
Rentereguleringsfond	-8 000	-8 000	-8 000		0	0
Fremtidig premieavvik	-20 000	-20 000	-20 000		0	0
Folkehelsefond	0	0	-1 000	-1 000	-1 000	0
Pandemifond	0	0	-4 622		0	0
Sum Disposisjonsfond	-83 050	-78 505	-38 711	-7 200	-8 601	0

Gjeldsgrad

Vågan kommune har per 31.12.2023 en saldo på rentebærende innlån på kr 1,166 mill.

Beløp i 1000	2020	2021	2022	2023
Startlån	-173 688	-186 096	-198 556	-213 927
Selvkostlån	-261 959	-306 279	-345 404	-367 175
Andre lån	-1 081 557	-1 097 223	-1 127 636	-1 166 521
Total lånegjeld	-1 517 204	-1 589 598	-1 671 596	-1 747 623
Rentebærende gjeld	-1 081 557	-1 097 223	-1 127 636	-1 166 521

g) Handlingsregler

Hensikten med å vedta langsiktige finansielle måltall er å forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

I Vågan kommune har vi vedtatt følgende finansielle måltall, som legger føringer for hvordan vi innretter den langsiktige økonomiplanleggingen:

- Netto drifts Resultat minst 1,75 % av brutto driftsinntekter : Resultat 2023 –7,9 %
- Disposisjonsfond minst 10 % av sum driftsinntektene: Resultat 2023 0 %
- Netto lånegjeld maks 85 % av driftsinntektene: Resultat 2023 141 %

Handlingsregel 1: Netto driftsresultat på 1,75 % av brutto driftsinntekter

Dette er den viktigste indikatoren for å vurdere kommunens økonomiske tilstand.

Netto driftsresultat viser hvor mye som er igjen av drifts- og finansposter for å investere eller bygge opp reserver.

Overskudd er ikke det primære målet for kommunen, men vil ha betydning for handlingsrommet kommunen har for å opprettholde gode tjenester i fremtiden, og til å møte uforutsette utgifter og renteøkninger.

Brutto driftsinntekter viser på sin side summen av statlige overføringer, skatteinntekter, salgs- og leieinntekter samt inntekter fra andre kommuner.

Ved tolking av resultatgrad er det imidlertid viktig å huske på at indikatoren også har noen svakheter:

Betalte avdrag på lån er en utgift i kommuneregnskapet, og denne virker inn på netto driftsresultat. Derimot er det avskrivningene – “kapitalslitet” – og ikke avdragene som best viser hva kommunen taper i verdi på eksisterende eiendeler (sagt på en annen måte: hva kommunen måtte satt av for å opprettholde verdien på eiendelene), og denne størrelsen virker ikke inn på netto driftsresultat.

2. Bruk av bundne fond fører ofte til at man samtidig får en driftsutgift, mens avsetning til bundne fond kommer ofte av at man samtidig har fått en driftsinntekt. Alle driftsinntekter og -utgifter virker inn på netto driftsresultat, mens fondsføringer ikke gjør det samme. Dermed kan det oppstå tilfeldige variasjoner i netto driftsresultat som ikke nødvendigvis gir uttrykk for tilsvarende endringer i handlingsrommet.

FINANSFORVALTNING

a) Aktiva

Denne tabellen viser ledig likviditet pr 31.12 i de årene som vises her.

For 2023 har det vært nødvendig med opptak av kassekreditt på 120 mill i perioder. Likviditeten er lav og uten å ta ut vedtatte lån på et tidligere tidspunkt enn tidligere år så ble det ikke tilstrekkelig likviditet til å dekke fortløpende forpliktelser. Lånene ble tatt ut i juni.

I hht. Finansreglementet § 9.2 Skal det gjøres en renterisiko for plassering av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng.

Vi hadde lite ledig likviditet i 2023 og rentebinding på gjelden via renteswap som gjorde at vi ikke plasserte noen midler i 2023.

Endringen fra 2020 til 2021 er Vågan Eiendom KF som er en del av IB til 2022

Beløp i 1000	2020	2021	2022	2023
Ledig likviditet og midler til driftsformål	214 572	427 499	144 718	24 302
Sum Bankinnskudd	214 572	427 499	144 718	24 302

b) Passiva

I passivaklassen (finansiell gjeld) rapporteres det på én kategori - gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler.

I hht. finansreglementet skal minst 25 % av gjeldsporteføljen være sikret i enten fastrente eller i rentebytteavtaler.

Når vi hensyntar porteføljen sin gjeld så er bare 6 % sikret. Årsaken er den økende rentekurven som gjorde at vi avventet sikringer nå i 2023. Det blir en revidering av finansreglementet i 2024 og vi tar sikte på å sikre mere, men sikringen blir i intervaller på enten 5 års sikring eller 10 års sikringer slik at vi oppnår en kontinuerlig sikring.

Beløp i 1000	2020	2021	2022	2023
Gjeldsportefølje				
Kommunalbanken				
Lån til flytende rente (3M NIBOR + margin)	709 365	780 541	850 143	631 865
Lån til flytende rente (pt-rente)	108 274	92 860	103 351	174 004
Fastrente	3 148	3 001	2 782	112 227
KLP Kommunekreditt				
Lån til flytende rente (3M NIBOR + margin)	532 227	527 099	517 051	616 799
Sum Lån til egne investeringer	1 353 014	1 403 501	1 473 327	1 534 895
Husbanken				
Lån til flytende rente	173 688	186 096	177 311	200 502
Fastrente			21 244	12 227
Sum lån til videreformidling	173 688	186 096	198 555	212 729

Finansiell eiendel Sikring i 1000	Beløp	Utløp år
Rentebytteavtale Nordea	80 000	2 033
Rentebytteavtale Nordea	50 000	2 032
Sum sikringer	130 000	

Rentebytteavtalene

Det betales en fastrente på 4,3 % på rentebytte avtalen på 80 mill. med flytende rentesats 3 MND NIBOR som motpost.

Det betales en fastrente på 4,66 % på rentebytte avtalen på 50 mill. med flytende rentesats 3 MND NIBOR som motpost.

Finansrapport

Alle tall under er hentet ut 21.03.2024.

På rapportdagen var NIBOR3M 4,70%, NIBOR6M 4,83% og 10-års swaprente 3,75%. Grafer og tabeller nedenfor viser en nærmere oversikt.

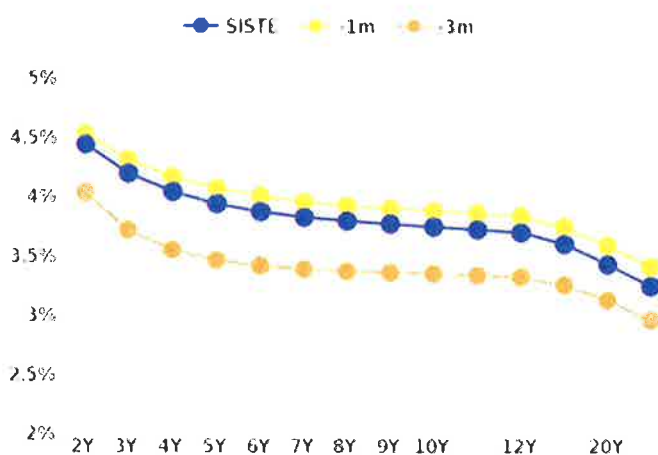
Flytende renter (NIBOR)

INDEKS	SISTE	-1m	-3m
NIBOR3M	4,70%	4,74%	4,75%
NIBOR6M	4,83%	4,89%	4,86%

3 måneders NIBOR er den mest benyttede referanserenten for flytende rente i Norge. Dette er en flytende rente som varer i 3 måneder av gangen. Lån tilknyttet NIBOR har normalt i tillegg et marginpåslag fra banken. Endringer i NIBOR vil relativt raskt påvirke rentekostnaden for lån med flytende rente.

Fastrenter

LØPETID	SISTE	-1m	-3m
Swap 2Y	4,44%	4,53%	4,03%
Swap 3Y	4,20%	4,31%	3,72%
Swap 4Y	4,04%	4,17%	3,55%
Swap 5Y	3,94%	4,07%	3,46%
Swap 6Y	3,87%	4,01%	3,42%
Swap 7Y	3,83%	3,96%	3,39%
Swap 8Y	3,80%	3,93%	3,37%
Swap 9Y	3,77%	3,90%	3,36%
Swap 10Y	3,75%	3,88%	3,35%
Swap 11Y	3,72%	3,86%	3,34%
Swap 12Y	3,70%	3,84%	3,32%
Swap 15Y	3,60%	3,75%	3,26%
Swap 20Y	3,43%	3,59%	3,13%
Swap 25Y	3,25%	3,41%	2,96%

Bankenes fastrenter settes med utgangspunkt i swaprentene. Swaprentene som vises her utgjør "sålen" for fastrenten man kan få på et lån. Banken legger normalt i tillegg et marginpåslag på swaprenten, og i sum utgjør dette den fastrenten man kan inngå.

Tips: Om den blå grafen er relativt flat, indikerer dette at markedet ikke forventer store renteøkninger fremover. Er grafen brattere legger markedet til grunn at rentene skal opp.

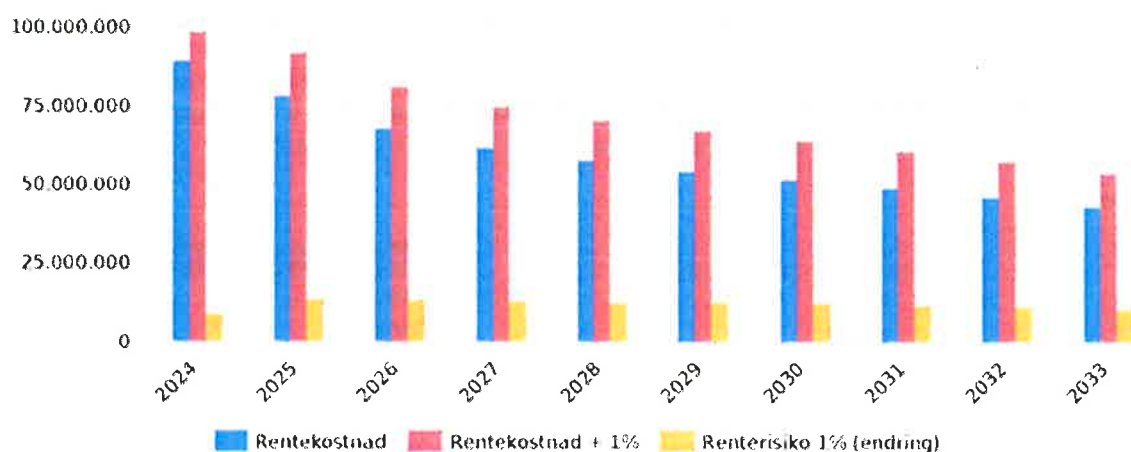
Kommunen er sårbar for store renteendringer grunnet høy gjeld.

En enkel stresstest av renterisikoen der renten endrer seg raskt med 1 prosent viser at rentekostnadene vil endre seg med nesten 9 millioner i 2024 i hht ventet rentekurve og ingen økning av lånegjelden. Det er for budsjett 2024 ikke vedtatt nye opptak av lån.

Tabellen og diagrammet nedenfor viser endring (rentesensitivitet) i rentekostnader dersom den flytende renten øker med 1% (100bp). Rentekostnadene inkluderer effekten av eventuelle derivater, forventede refinansieringer og simulerte nye låneopptak i porteføljen.

Periode	Rentekostnad	Rentekostnad +1 %	Andel økning renterisiko 1%
2024	89.513.944	98.504.452	8.990.508
2025	78.177.217	91.872.753	13.695.536
2026	67.872.381	81.136.386	13.264.005
2027	61.663.602	74.624.510	12.960.908
2028	57.764.418	70.206.897	12.442.479
2029	54.218.836	66.923.044	12.704.208
2030	51.542.155	63.867.955	12.325.799
2031	48.851.567	60.560.006	11.708.439
2032	46.152.663	57.248.665	11.096.002
2033	43.063.843	53.440.728	10.376.884

Denne endringen med 100 bp (1%) vil potensielt medføre 8.990.508 kr høyere rentekostnad for inneværende år, og inntil totalt 119.564.768 kr over de 10 kommende årene.

Årsberetning og Årsmelding Vågan kommune 2023

Gjeldsporteføljens gjennomsnittlige kapitalbinding er 14,09 år og den gjennomsnittlige rentebindingen er 0,41 år. I porteføljen har 5,12% en kapitalbinding på 1 år eller mindre, og 93,59% har en rentebinding på 1 år eller mindre. Uten derivater hadde 93,59% av porteføljen hatt en rentebinding på 1 år eller kortere.

	Rentebinding (år)	Rentebinding (kr)	Kapitalbinding (år)	Kapitalbinding (kr)
0-1 År	0,10	1.662.859.487	0,42	90.947.667
1-2 År	1,56	3.821.038	1,51	68.753.629
2-3 År	2,56	3.836.965	2,51	68.881.946
3-4 År	3,55	3.853.518	3,51	69.011.448
4-5 År	4,88	89.981.391	4,51	69.114.390
5-6 År	5,05	9.479.198	5,51	69.129.504
6-7 År	6,41	424.900	6,51	69.038.800
7-8 År	7,42	424.900	7,51	68.932.642
8-9 År	8,41	424.900	8,51	69.108.084
9-10 År	9,22	239.170	9,51	69.094.015
Over 10 År	22,40	1.336.310	20,25	1.064.669.648
Totalt	0,41	1.776.681.777	14,09	1.776.681.777

OBS! I analysen av finansiell risiko inkluderes ikke effekten av forventede refinansieringer i porteføljen.

Tabellen nedenfor viser periodisk utvikling i gjeldens volum og rente. OBS - rapporten viser periodenes beregnede gjennomsnittlige lånevolum, ikke inngående eller utgående balanser.

Periode	Løpende lån	Refinansierte lån som forfaller	Sum løpende og refinansierte lån	Snittrente løpende lån	Snittrente hensyntatt refin. og simulerte lån
2024	1.744.020.615	0	1.744.020.615	5,13%	5,13%
2025	1.667.132.223	0	1.667.132.223	4,69%	4,69%
2026	1.598.314.522	0	1.598.314.522	4,25%	4,25%
2027	1.529.379.034	0	1.529.379.034	4,03%	4,03%
2028	1.460.424.840	0	1.460.424.840	3,96%	3,96%

Tabellen nedenfor viser utvalgte nøkkeltall for gjeldsporteføljen for VÅGAN KOMMUNE i Vågan kommune.

	21.03.2024	21.12.2023	21.09.2023
Utestående nettobalanse	1.776.681.777	1.795.873.967	1.804.761.752
Utestående bruttobalanse	1.776.681.777	1.795.873.967	1.804.761.752
Utestående nominelt i derivater			
Derivater i % av restgjeld			
Gjennomsnittlig rente siste 12 mnd	4,70%	4,33%	3,87%
Gjennomsnittlig rente eks. derivater siste 12 mnd	4,70%	4,33%	3,87%
Rentekostnader siste 12 mnd	84.057.556	76.742.810	67.459.173
Rentekostnader eks. derivater siste 12 mnd	84.057.556	76.742.810	67.459.173
Rentebinding (år)	0,41	0,16	0,18
Andel rentebinding < 1 år	93,59%	99,35%	99,34%
Rentebinding (år) eks. derivater	0,41	0,16	0,18
Andel rentebinding < 1 år eks. derivater	93,59%	99,35%	99,34%
Kapitalbinding (år)	14,08	14,18	14,35
Andel av kapitalbinding < 1 år	5,12%	5,02%	4,96%

På analysedagen var snittrenten (siste 12 mnd) 4,70% (30/360 basis) på utestående nettobalanse 1.776.681.777 kr. Rentekostnad (siste 12 mnd) frem til analysedato er 84.057.556 kr.

Økonomisk status og utvikling

Den økonomiske status og utvikling

Skatteinngangen for kommunesektoren i 2023 var 5 prosent lavere enn i 2022. Men det er høyere enn anslaget i Nasjonalbudsjettet for 2023.

Vågan kommune var i balanse med skatteinntekter i hht. Regulert budsjett som ble oppjustert med 20 mill i løpet av tertialene i 2023.

Skatteinngangen for landets kommuner samlet sett ble kr. 9,7 milliarder høyere enn det regjeringen opprinnelig la opp til i forslag til statsbudsjettet for 2023. For landets kommuner ble det imidlertid en negativ skattevekst på -4,7 prosent.

Nedgangen fra 2022 til 2023 skyldes blant annet lavere innbetalte restskatter og lavere fordelings- og marginoppgjør enn man opplevde i rekordåret 2022.

Frie inntekter 2020 – 2023

Kommunens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør om lag 72 prosent av kommunesektorens samlede inntekter. Dette er inntekter som kommunene kan disponere fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

Det overordnede formålet med inntektssystemet er å jevne ut de økonomiske forutsetningene for at kommunene skal kunne gi et mest mulig likeverdig tjenestetilbud over hele landet.

De øvrige inntektene består av øremerkede tilskudd, gebyrer og momskompensasjon.

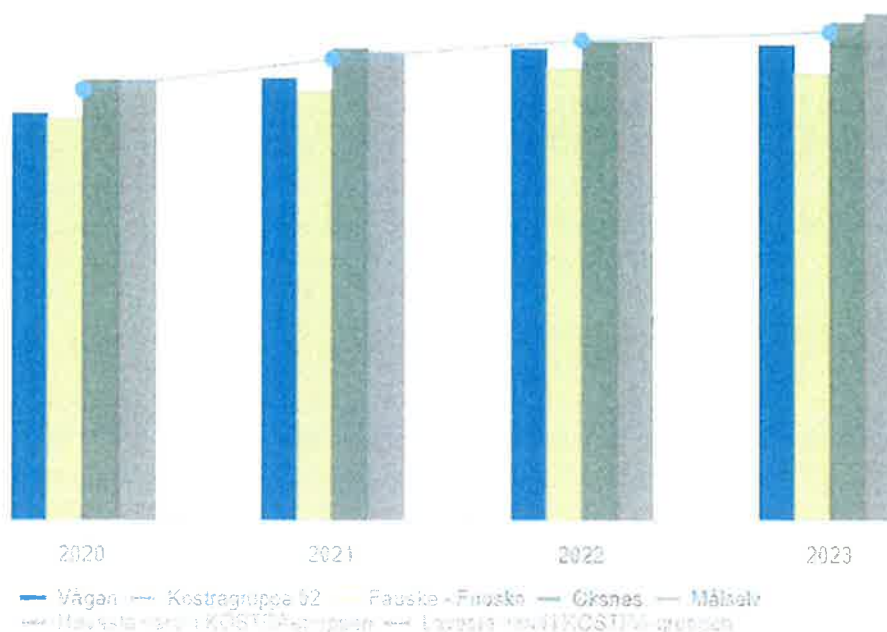
Nominell vekst for Vågan kommune i Statsbudsjettet 2023 ble fra 2022 til 2023 på 4,2 prosent.

I tabellen under vises økningen i frie inntekter i kroner pr innbygger.

Antall innbyggere 4. kvartal 2023 var på 9793. Dvs. At økningen fra 2022 til 2023 er på kr. 5,8 mill. Sammenlignet med økningen fra 2021 til 2022 som var på 42 mill. Med det økte utgiftsbehovet i form av økte renter, lønnsøkningene og generell prisstigning ble utfordringsbildet for kommunen ennå strammere enn for budsjettet 2022.

	Frie inntekter per innbygger (kr)			
	2020	2021	2022	2023
1065 Vågan				
(Fylkes-)Kommunekasse	59 994	65 206	69 524	70 120

Frie inntekter i kroner per innbygger (B)

	2020	2021	2022	2023
Vågan	59 994	65 206	69 524	70 120
Kostragruppe 02	63 378	68 039	70 809	71 973
Fauske - Fuosko	59 222	63 441	66 738	65 957
Øksnes	64 927	69 631	70 561	73 491
Målselv	64 763	69 060	70 498	74 703

Skatteinntangen i 2023 og 2024 og makroøkonomien

2023 ble et spesielt år for kommuneøkonomien. Det ble nokså tidlig klart at nasjonalbudsjettet for 2023 undervurderte den kommunale kostnadsutviklingen i både 2022 og 2023. Det ble derfor mot vanlig praksis gitt kompensasjon for 2023-kostnadsveksten i forbindelse med RNB for 2023. En del av kompensasjonen bestod i at anslaget for skatteinntangen i 2023 ble økt. For Vågan kommune utgjorde dette 20 mill.

I NasjonalBudsjett (NB) 24 økte skatteanslaget med ytterligere 4 mrd. kroner, samtidig som anslaget for den kommunale deflatoren ble satt ned. Økningene i skatteanslaget fra NB23 kan lett føres tilbake til at lønnsveksten ble klart høyere enn det som ble lagt til grunn den gang, 1,4 prosentpoeng med SSBs siste anslag for 2023. Svak produktivitet bidro til at utførte timeverk nok også økte mer enn lagt til grunn, til tross for at BNP-veksten ligger an til å bli klart lavere enn anslått i NB23. Til sammen trekker disse faktorene trolig opp skatt på lønnsinntekter med om lag 2 prosent.

Høyt sykefravær, som ganske sikkert er betydelig høyere enn det en så for seg i NB23, trakk ytterligere opp. I motsatt retning trekker imidlertid høyere renter som bidrar til å øke skattefradragene. Betydningen av dette kan imidlertid være liten i 2023 ettersom det kun får effekt dersom skatteyterne endrer skattekortet gjennom året.

For 2024 er det per i dag få holdepunkter for å kunne si noe om utviklingen i skatteinntekten sammenliknet med anslaget i NB24. De siste prognosene fra SSB og Norges Bank har om lag den samme utviklingen i sysselsetting og renter som NB24, men lønnsvekstanslagene ligger litt høyere. Det kan isolert sett tyde på en noe høyere skatteinntekt enn lagt til grunn. Dette betyr imidlertid også at kostnadsutviklingen, den kommunale deflatoren, isolert sett da ligger an til å øke mer enn lagt til grunn.

Samlet sett virker høyere lønnsvekst enn lagt til grunn om lag nøytralt på kommuneøkonomien på kort sikt så lenge lønnsveksten øker like mye i kommunesektoren som i samfunnet generelt.

Kommuneøkonomien i påfølgende år vil også være nøytral dersom merskatteveksten den økte lønnsveksten medfører «oppdages» så tidlig som til RNB året før budsjettåret. «Oppdages» det senere vil økningen i kostnadsnivået som lønnsøkningen i budsjettåret innebære for alle senere år, i utgangspunktet ikke bli kompensert.

Det nasjonale utfordringsbildet nå bærer preg av et redusert handlingsrom i kommunesektoren, ved innføringer av nye bemanningsnormer de siste årene, og høyere krav innenfor flere områder, samtidig som det er en høy vekst i ressurskrevende tjenestebehov innenfor omsorgstjenester. Den økonomiske veksten i kommunesektoren forventet å bli lavere framover. Vi blir flere eldre, og utgifter til pleie, omsorg og pensjon vil øke. Vi blir færre i yrkesaktiv alder, og skatteinntektene vil avta. På nasjonalt må det forventes en omdisponering av ressursinnsats fra skolesektoren til omsorgssektoren på grunn av fallende elevtall og dermed fallende kostnadsbehov.

Det er i gang flere investeringer i 2023 som slutføres i 2024:

Gimsøy skole

Laukvik skole

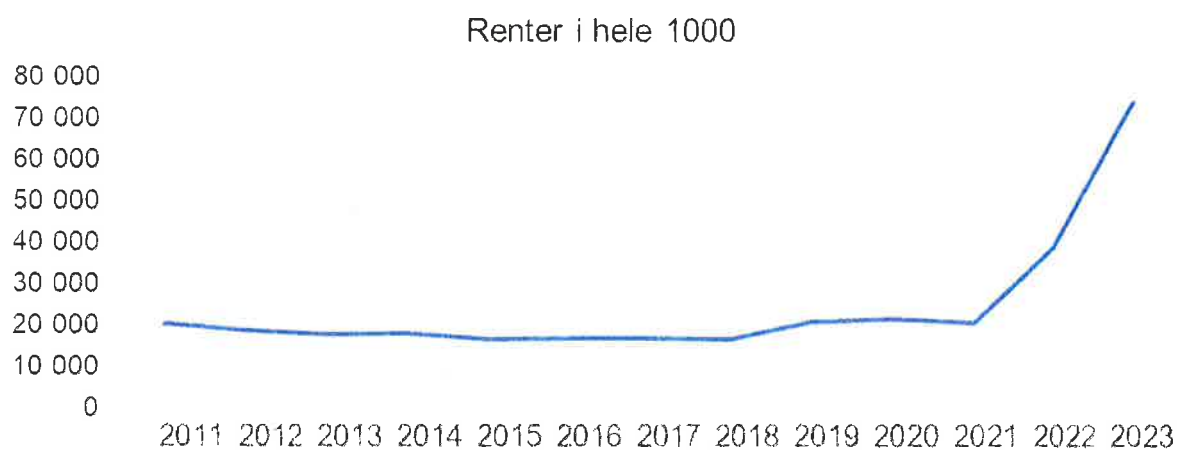
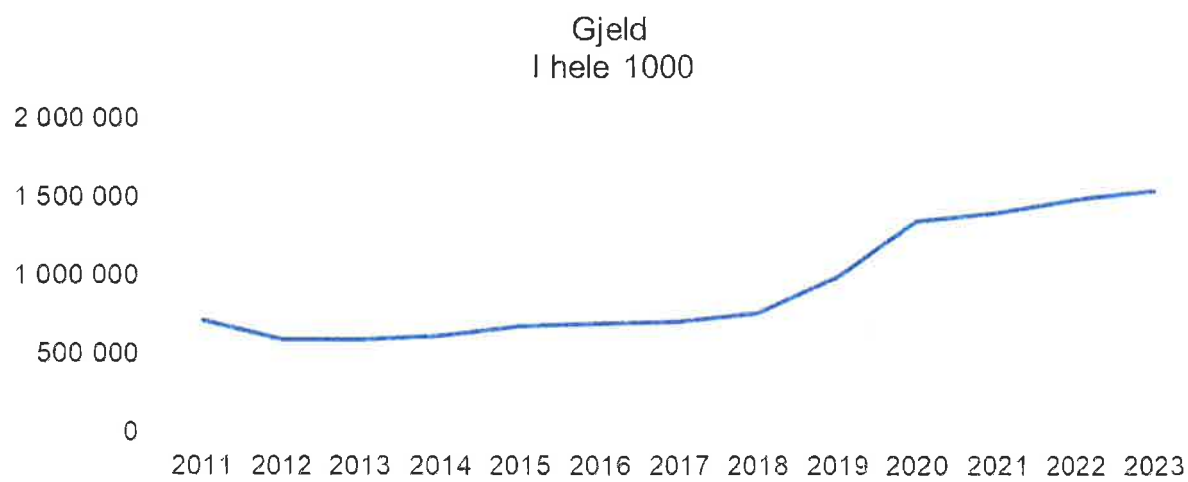
Kongsstien habiliteringsboliger

Aktiv Kabelvåg

I tillegg er det større investeringer innenfor vann og avløp i 2023. Avslutning Garsosen avløp og igangsetting av Storgata i Svolvær.

Med store investeringer øker også lånegjelda til kommunen, og for å kunne gi et godt tjenestetilbud til nye og eksisterende innbyggere investerer vi i forkant av veksten.

Dette innebærer en økt gjeldsgrad i en periode, der en større andel av inntektene våre går med til å betjene lån. Med en høy lånegjeld er kommunen spesielt sårbar for renteøkninger som vi nå opplever i 2023, og dersom befolkningsveksten blir forsinket eller investeringsbehovet øker vil gjeldsgraden øke ytterligere.

For å få kontroll på den økonomiske utviklingen er det behov for å ta i bruk virkemidler for å dempe gjeldsgraden og sikre at vi får den veksten vi ønsker, i områder der vi har kapasitet slik at veksten ikke utløser ytterligere investeringsbehov. Det er behov for å tilpasse økonomien til utfordringsbildet gjennom effektivisering og reduserte driftskostnader.

Finansielle måltall

Hensikten med å vedta langsiktige finansielle måltall er å forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid.

I Vågan kommune har vi vedtatt følgende finansielle måltall, som legger føringer for hvordan vi innretter den langsiktige økonomiplanleggingen:

- Netto driftsresultat minst 1,75 % av brutto driftsinntekter
- Disposisjonsfond minst 10 % av sum driftsinntekene
- Netto lånegjeld maks 85 % av driftsinntektene

Resultatet for 2023 ble et netto driftsresultat på -7,9 %.

Disposisjonsfondet er 0 %

Netto lånegjeld 141 %

For å lykkes med innsparingen må vi ta i bruk virkemidler som digitalisering, innovasjon og effektive innkjøp, og prioritere utviklingsarbeid som gir økonomiske gevinster. Vi må løse oppgavene mer effektivt, både i tjenesteytingen til eksisterende og nye innbyggere. Bedre flyt i oppgaveløsingen får vi gjennom helhetlige tjenester og samhandling, og gjennom å satse på innbyggernes mestring.

Redusert sykefravær vil gi lavere vikarkostnader. Å løse flere tjenestebehov i grupper som inkluderer flere fremfor individuelt vil bidra til å redusere kostnadene, spesielt innen skoler og barnehager der vi har en høy andel enkeltvedtak om tilrettelegging.

Vi må unngå overbemanning og sikre at bemanningsnivået er riktig i henhold til tjenestebehov, bemanningsnormer og lovkrav. Dette er aktuelt for barnehagene, der vi vil ha synkende eller stabile barnetall en periode før innbyggervæksten bidrar til en økning. Innen helse, omsorg og velferd er det behov for aktiv styring for å tilpasse bemanningsnivået til faktiske vedtak.

Risiko i 2023

Risikobildet i 2023 bærer først og fremst preg av at det er uløste behov i enhetene som ikke er kompensert i enhetsrammene.

- Løpende volumøkninger i tjenestene
- Vikarinnleie/kjøp av tjenester
- Kostnadsøkninger
- Antall barn i kommunale barnehager
- Føringer i statsbudsjettet
- Særskilt risiko i enkeltenheter

Vi har et for høyt driftsnivå, og signaler fra staten tyder på at handlingsrommet vil bli ytterligere presset og gi kommunene større utfordringer. Det er da nødvendig å ta grep for å tilpasse driften til rammebetingelsene våre. Dagens situasjon er utfordrende med et driftsnivå som ikke er godt nok tilpasset våre kostnader. Arbeidet med å redusere kostnader/øke inntektene, og finne ut hvordan vi kan gi best mulige tjenester innenfor de rammebetingelsene vi står ovenfor er et pågående arbeid.

Den økonomiske situasjonen som kommune er i, krever at det blir gjort effektfulle og varige tiltak for å komme oss over på positiv side og få en økonomisk bærekraftig drift så raskt som mulig. Det betyr blant annet at drift- og investeringsnivået må reduseres. Reduksjon av årsverk er derfor et av flere tiltak som er nødvendig for å balansere budsjettet.

I budsjett 2023 - fase 2 – ble det lagt inn innsparingstiltak på 15 årsverk, samlet 5,3 millioner kroner. Effekten av dette tiltaket vi gi oss en helårseffekt på kr. 10,5 mill. kr i 2024.

For å lykkes med omstillingen i 2023 og 2024 kreves det reduksjoner av 15 årsverk, dvs. en samlet reduksjon på 30 årsverk i løpet av 2022, 2023 og 2024.

Foreløpig skisse over nedtrekk i årsverk er som følger:

Programområde Samfunn: 5 årsverk, *gjennomført nedtrekk 2,3 årsverk*

Programområde Stab/Støtter: 3 årsverk, *gjennomført nedtrekk 2,0 årsverk*

Programområde Helse: 11 årsverk, *gj. ført nedtrekk 3,35 årsverk*

Programområde Oppvekst: 11 årsverk, *gj. ført nedtrekk 5,82 årsverk*

Samlet gjennomført nedtrekk/omstilling i 2022 ble på 13,47 årsverk.

Ytterligere elementer som vil bli belyst i dette omstillingsarbeidet vil bl.a. være:

Organisasjonsutvikling

Organisasjonstilpasninger

Effektivisering/rasjonalisering

Tilpasning av driften i f.t. de økonomiske rammene og definerte resultatmål.

Programområdene med ledere, ansatte, tillitsvalgte og vernetjenesten må sammen finne gode løsninger på de ovennevnte utfordringer med nedtrekk og reduksjon i årsverk, slik at vi fremdeles leverer gode tjenester på alle områder.

Kommunale foretak

Vågan Havnevesen KF - Årsmelding for 2023

Oppsummering:

Havnevirkksomheten har hatt kraftig vekst og et svært godt år i 2023.

Fra sommeren var alle 11 kystrutefartøyene i normal drift etter at Havila AS fikk ferdigstilt sitt fjerde fartøy. Det er svært positivt for reisende at det nå endelig er et forutsigbart daglig seilingsprogram med kystruten.

Skreisesongen på våren ble på nytt heller svak med lite fisk på innsiden av Lofoten. Til tross for dette var det endel aktivitet med besøk av fiskebåter, og da primært til Svolvær og særlig Henningsvær som med sine mange fiskeribedrifter har seilt opp til å bli kommunens største fiskerihavn. Laukvik fikk et positivt løft etter påske, noe som også var bra for det nyåpnede mottaket.

Den maritime bedriftsklyngen i Svolvær består av 4 verksteder og en stor variasjon av spesialistbedrifter og utstyrsleverandører. Totalt sett bidrar miljøet til besøk av en stor og variert flåte hele året, og som samlet sett gir positive ringvirkninger for lokalsamfunnet vårt.

Reiselivsnæringen hadde bra aktivitet gjennom 2023, og næringen opplevde vekst i skuldersesonger utover sommeren. Det ga mye trafikk i Svolvær havn fra RIB, Trollfjordbåter, fisketurisme og seilskuter. Vi hadde noe reduksjon i besøk fra fritidsbåter på sommeren, som kanskje skyldes at folk har dårligere råd som følge av økt rentenivå.

Vi fikk besøk av totalt 73 cruisefartøy gjennom året, primært de litt mindre ekspedisjonsfartøyer til Svolvær. Det er fortsatt en topp på sommeren, men veksten skjer gjennom resten av året.

Vågan havnevesen KF hadde faste og stabile inntekter fra utleie av kontorer, godsekspedisjon, hybler til hurtigbåt, maritime bedrifter mv. Våre lokaler var fullt utleid gjennom 2023, noe som er svært positivt. Vi hadde fortsatt nedgang i landet godsmengde, men en fortsatt økt tonnasje til våre havner viser betydningen av cruise- og annen passasjertrafikk.

Inntektene til Vågan havnevesen KF økte i 2023 med 18% til kr. 15.169.000,-. Økt aktivitet og omsetning gir også økte driftskostnader. Tilsvarende ser vi at økt rentenivå gir regnskapet en langt høyere finanskostnad sammenliknet med året før.

Oppsummert ga havnedriften et positivt netto driftsresultat/mindreforbruk på kr. 1.625.067,-. Mindreforbruket er avsatt til disposisjonsfond for å dekke vedlikehold og planlagte investeringer de kommende år. Disposisjonsfondets saldo etter årets avsetning i 2023 utgjør kr. 5.587.005,-.

Investeringer i 2023 var ny kai ved Skolegata i Svolvær, fornying av halogen til LED samt nytt vannnfyllskap i Havneterminalen, kartlegging/utredninger i prosjektet renere Svolvær havn, kartlegging/forberedelse til reparasjon av Sydkaia i Svolvær, fornyelse av sluker og uteområde havneterminalen samt kjøp av 50% aksjer i Plug Vågan AS, selskapet som skal etablere landstrømanlegg i 2024.

Ole Osland

Havnesjef

Lofoten kulturhus KF

STYRETS ÅRSBERETNING 2023

Lofoten kulturhus KF har ansvar for drift av Lofoten kulturhus og Svolvær filmteater.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet i foretaket er etter vår oppfatning godt. Det har vært lavt sykefravær i foretaket i 2023. Foretaket har ikke hatt noen skader eller ulykker i 2023.

Ytre miljø

Driften ved Lofoten kulturhus KF påvirker ytre miljø til en viss grad. Men vi forsøker å tenke miljø i vår drift.

- Vi har fjernvarme!
- Vi har ledlys!
- Vi sorterer søppel!
- Vi forsøker å programmere artister som er på turne!
- Vi bruker gjenvinningsplastglass!
- Vi jobber med å iverksette grønn rider!

Styret og dets virksomhet

Styrebesetning okt. 2019 – okt 2023

Harry Strøm (AP)	Leder
Magnar Pedersen (SP)	Nestleder
Lise Vonstad Vilhelmsen (SV)	Styremedlem
Raymond Larsen (H)	Styremedlem
Sissel Pedersen (H) (okt.19-vår.22)	Styremedlem
Jannicke Krane (H) (vår 22-okt.23)	Styremedlem
Paul-Einar Olsen (Lofotrådet)	Styremedlem
Brita Skare Malvik (Ansatterep.)	Styremedlem

Styrebesetning okt 2023 –

Harry Strøm (AP)	Leder
Sissel Pedersen (H)	Nestleder
Andreas Thorvardarson (H)	Styremedlem

Lise Strømqvist (SV)	Styremedlem
Jarl Gåsvær (MDG)	Styremedlem
Paul-Einar Olsen (Lofotrådet)	Styremedlem
Brita Skare Malvik (Ansatterep.)	Styremedlem

Det har vært gjennomført 9 styremøter og 25 saker.

Styregodtgjørelser

Det ble utbetalt kr. 85 583,96 i godtgjørelse til styrets medlemmer i 2023.

Internkontroll

Vågan kommune har avtale med Sør-Troms HMS tjenester AS, dette gjelder også de kommunale foretakene. Vi kjøper inn tjenesten som brannvernleder.

Målsetting HMS for Lofoten kulturhus KF

Vi ønsker at våre ansatte skal ha et arbeidsmiljø som gir trygghet og god helse. Ingen skal utsettes for fysiske eller psykiske belastninger som kan skade helse og velferd.

-Vi har alle et ansvar for å nå våre mål!

Bedriften skal forhindre ulykker og verne det ytre miljøet for forurensing.

Økonomisk internkontroll

Vi har en vedtatt økonomisk internkontrollrutine som beskriver hvordan vi jobber for å sikre en betryggende håndtering av vår økonomi.

Instruksen for økonomisk internkontroll skal definere og gjøre tydelig hvordan økonomien i Lofoten kulturhus KF skal ledes og styres, slik at håndtering av økonomiske saker skjer på en betryggende måte i tråd med lover, forskrifter og regler fastsatt av Vågan kommunestyre. Instruksen skal gjøre tydelig hvordan økonomien i foretaket er organisert og hvilke rutiner som gjelder, herunder hvilke roller og ansvar de involverte har i økonomiske saker.

Økonomiske internkontrollrutiner for foretaket er i utgangspunktet dekket av Vågan kommunes «Økonomiske internkontrollrutiner». Disse blir nå ytterligere presisert i vår instruks for økonomisk internkontroll.

Innholdet i instruksen er våre rutiner innenfor:

Fakturering

Betalinger

Reise og reiseregninger

Lønn

Årsbudsjett og budsjettoppfølging

Likestilling/ Diskriminering

Vi arbeider for likestilling, vi er opptatt av at kvinner og menn har de samme mulighetene.

Av våre fast ansatte er vi tre kvinner og tre menn.

Vi arbeider aktivt og målrettet med å fremme likestilling og hindre diskriminering innen vårt virkeområde. Vi tilbyr likeverdige tjenester til hele befolkningen og vårt program skal treffe alle med hensyn til bl.a. kjønn, minoriteter og funksjonsevne.

- **Programmering**

Vi sørger for, i vår programmering, at vi har alle kjønn representert på scenen.

- **Tilgjengelighet i sal**

Lofoten kulturhus er designet for svaksynte (skilt i braille og følgestriper på gulvet) det er også gjort plass til rullestoler i salene.

- **Lyd**

Publikum med nedsatt hørsel har anledning å knytte seg opp mot vårt infrarøde system som forsterker lyden, enten direkte i høreapparat eller i våre apparater som vi har til utlån.

Etisk standard

Kommunen har utarbeidet og iverksatt etiske retningslinjer i kommuneorganisasjonen, som også Lofoten kulturhus KF er en del av.

I enhver organisasjon møtes etiske utfordringer både i møte med personlige holdninger og ferdigheter, ulike valgsituasjoner, organisasjonskultur og innen ledelse. Etikk er systematisk refleksjon over hvordan ting kan være, hva som er rett og galt, godt og vondt, rettferdig og urettferdig i ulike situasjoner. Etikk handler også om å bli enige om et sett av verdier, hvordan verdien skal komme til syne i praksis og om å forstå konsekvenser av handling. Det er de faktiske handlingene hos ansatte og styremedlemmer som danner grunnlaget for foretakets omdømme hos innbyggerne.

Vi legger til rette for alle innbyggerne i Vågan, i både hvordan vi programmerer kulturhus og kino og hvor tilgjengelig husene er.

Årsmelding 2023 Lofoten kulturhus KF

Lofoten kulturhus KF

Foretaket ble i 2023 evaluert av kommunestyret i Vågan kommune, det ble til slutt vedtatt å fortsatt være organisert som et kommunalt foretak. Dermed kunne stillingen som daglig leder, som har hatt vikar, lysnes ut. Det var flere kompetente søkere, Eva-Mette Lundahl ble ansatt og startet i jobben 1. oktober 2023.

Faste ansatte:

Lofoten kulturhus: 4,7 årsverk (herfra drives adm. kino også)

Svolvær filmteater: 0,39 årsverk

I tillegg kommer timeansatte på kulturhus og kino i form av kinoverter, vertskap, bærehjelp og riggehjelp.

Visjon:

"Lofoten kulturhus skal være et kraftsenter

for kreativ utfoldelse".

Aktivitet og besøkstall 2023

Billettsalget i Lofoten kulturhus i 2023 begynte endelig å ta seg opp igjen etter pandemien. Artister har igjen tatt opp sin turnevirksomhet og lokale krefter gjør igjen sine forestillinger og konserter. Alle konserter og forestillinger ble gjennomført som planlagt.

Totalt billettsalg gjennom Lofoten kulturhus:

2019	17574
2020	8417
2021	9856
2022	13583
2023	18716

Vi selger også billetter for LINK, Høllafest og Kubafest.

Kurs og konferanse-markedet har enda ikke kommet opp mot tallene som var før pandemien. Men det var 8 julebords show i våre saler, arrangert av Thon Hotell Lofoten, som gikk med svært godt besøk.

Hvem er Sceneverftet?:

Sceneverftet er et levende ungdomstilbud åpent for alle. Foreningen er en selvstendig, frivillig organisasjon som ble etablert i november 2016, som bl.a. produserer Musikalen i Vågan. Styret består av representanter fra aktører, deres foreldre/foresatte, Vågan kulturskole, Lofoten kulturhus og Vågans frivillige kulturliv.

Styret i Sceneverftet har ansvar for bl.a. økonomi, mens produksjonen administreres av en egen produksjonsledelse med et produksjonsteam. Disse sikrer at musikalen blir gjennomført hvert år, dette er et viktig møtested og tilbud til ungdom i Vågan.

Scenverftets formål er:

- Sceneverftet skal være et levende ungdomstilbud.
- Alle fra 13 år og oppover er velkommen til å være med på, foran, rundt eller bak scenen. Ingen forkunnskaper kreves.
- Sceneverftet skal være en lokal arena for utvikling av talenter innen alle aspekter ved kulturproduksjon.
- Sceneverftet skal levere kulturproduksjoner av høy kvalitet, som inkluderer et bredt lag av befolkningen, da både dyktige amatører samt profesjonelle.

2023 – musikalen

I 2023 satte Sceneverftet sette opp musikalen «Annie», det ble 3 forestillinger med 783 solgte billetter.

Musikalen har mesteparten av sine øvelser og ble ferdigprodusert i lokalene til Lofoten kulturhus.

Produksjon av forestillinger i våre lokaler

Det produseres en rekke lokale og regionale forestillinger i våre saler, i tillegg til Sceneverftet. Her nevnes:

- Russerevy
- Papa Panov
- Bremnes kabaret
- Konserter med lokale aktører
- Teater med lokale aktører
- Dans med lokale og regionale aktører

Film er best på kino!

Utvikling besøkstall ved Svolvær filmteater:

2019: 12 247

2020: 4 913

2021: 7 943

2022: 11 257

2023: 11 759

Vi hadde 80 færre visninger i 2023 i forhold til 2022. Dette forteller oss at vi har truffet godt med hvilke visningsdager vi har.

Svolvær Filmteater hadde i 2023 399 kino forestillinger. Kinoens produksjon sammenlignet med andre kinoer gir følgende bilde:

Årsberetning og Årsmelding Vågan kommune 2023

	2023				
Kinobygg	Forestillinger	Besøk	Snittbesøk	Omsetning (brutto)	Omsetning (netto)
Hurtigrutens Hus	443	13717	31	1316211	1175158,55
Filmteatret	407	11759	29	1132769	1011406,57
Kulturfabrikken Sortland	304	18904	62	1820201	1625163,93
Meieriet Kino	810	19095	24	1967050	1756291,52

Svolvær Filmteater fortsetter å sette søkelys på kommersielle filmer som i hovedvekt retter seg mot barn og unge.

Svolvær filmteater har hatt flere spesialvisninger der det har vært besøk av regissører, skuespillere eller andre med tilknytning til filmen. Dette ønsker vi å fortsette med.

Besøkstallene på kino er vanskelige å forutse, fordi dette er avhengig av hvilke nye filmer som kommer. Vi ser at terningkast i VG og Dagbladet påvirker billettsalget vårt.

Økonomi

Driftsregnskapet for 2023 viser et merforbruk på 303 921,-

Det er allerede i budsjett for 2024 lagt inn 200 317,- til konto «tidligere års merforbruk». Det vil Budsjett reguleres fra konto fjernvarme og honorar slik at totalsummen på konto «tidligere års merforbruk» blir 303 921,-

Lofoten kulturhus KF får rammeoverføringer fra Vågan kommune. Pr 2023 var dette 5 814 000. Dette er blant annet med å dekke husleie og lønn som var på 7 027 587,80 i 2023. Foretaket er avhengig av rammeoverføringer fra kommunen og salgs- og leieinntekter for å dekke driftsutgifter og lønn.

Pensjon:

- Premieavviket som er inntektsført i regnskapet er på kr. 549.607, - Amortisert premieavvik fra tidligere år er inntektsført i regnskapet med kr. 90.364, -
- Totalt er det en besparelse på pensjonsutgifter inkl. arb.g.avg. i hht. budsjett med kr. 392.758,77

Avdrag lån og renteutgifter:

- Det var budsjettregulert opp til kr. 285.000, - i avdrag lån, men regnskapet endte på kr. 390.483, - etter beregnet minste tillatte avdrag lån. Totalt er det da et merforbruk på den kontoen med kr. 105.483, -
- Renteutgifter endte med et merforbruk på kr. 28.848, -.

Vågan kommune hadde vedtak om å dekke tidligere års merforbruk for årene 2019 og 2020 med kr. 29.759, - men pga. strykingsregler er ikke det gjennomført.

Det har stort sett vært innkjøpsstopp i hele 2023 og det har vært programmert nøkternt. Dette fører til litt mindre utgifter på innhold i kulturhuset, men kan også være en medvirkende faktor i lavere billettsalg.

Billettsalg til forestillinger og filmfremvisninger har gjennom 2023 normalisert seg, dette gjør det litt mer forutsigbart å drive med denne type aktivitet.

Kultur og kurs/konferanse bookinger og aktivitet er enda ikke tilbake til siste «normalår» som var 2019. Disse næringene jobber hardt med å nå sine allerede eksisterende kunder, men det ser også ut som at de når nye markeder de tidligere ikke har vært inne på. Dette er en spennende utvikling som vi tar med opp inn i 2024.

Vi har noen kontoer som har et vesentlig avvik mellom budsjett og regnskap, dette gjelder særlig konto «overføring til andre» og «billettinntekter». Disse kontoene viser, i tillegg til våre egne arrangement, aktivitet som ikke skjer hos oss. Vi selger billetter for andre arrangører, det er svært vanskelig å budsjettere hvor mye som selges av en tredjepart. Dette er omsetning som kun går via oss, vi beholder kun billettavgiften til drift av vårt billettsystem.

En annen årsak til avvik mellom budsjett og regnskap, spesielt på kontoen «honorar» er endring i måten arrangement blir ført. Vi har internt endret en del på hvordan dette skal føres slik at dette skal gi et riktig bilde av vår drift. Mange av disse endringene har kommet i 2023. Booking byråer har i tillegg forskjellig praksis hvordan oppgjør gjøres. Noen har reine leieavtaler der dette føres på leieinntekter mens andre har ulike splittavtaler som deler risiko mellom artist og arrangør.

Vårt mål er til enhver tid å optimalisere driften med mål om å spare utgifter og øke inntjening, uten at dette skal gå på bekostning av f.eks barn og unge som vi forøker å sette søkelys på gjennom hele året.

Det vises til vedlagt regnskap for en nærmere oversikt over foretakets regnskap for 2023.

Styret Lofoten kulturhus KF

Harry Strøm

Sissel Pedersen

Andreas Thorvardarson

Lise Strømqvist

Jarl Gåsvær

Paul-Einar Olsen

Brita Skare Malvik

Kommunens tjenesteområder

Programområde Stab/Støtte

Årsmelding 2023 programområde stab og støtte

Programområde stab og støtte består av følgende avdelinger:

- Servicetorget
- Lønn og Personal
- IKT
- Økonomi

I tillegg ligger de frikjøpte hovedtillitsvalgte, hovedverneombud og kommuneadvokat under dette programområdet.

Programområdet ledes av kommunalsjef stab og støtte.

Viktige resultater i 2023

- Opplæring, bistand og oppgradering av saksbehandler- og arkivsystemet WebSak.
- Veilede brukere inn mot rett tjenesteyter, og/eller rett saksbehandler - "En dør - ett telefonnummer".
- Servicetorget har fortløpende håndtert en rekke spørsmål og gitt veiledning til våre innbyggere.
- Arbeid med oppdatering og revidering av arkivplanen og arkivrutiner.
- Arbeid med å flytte det fysiske papirarkivet i rådhuskjelleren.
- Lønnsavdelingen kjører lønn, A-melding, rapportering mv. for ca. 1000 ansatte og totalt 5 enheter hver måned. I tillegg er lønnsavdelingen superbruker i Agresso for flere Lofotkommuner. Lønnsområdet har videre arbeidet godt med å fokusere på implementering av rutiner og systemer som skal effektivisere lønnsarbeidet og funksjonen for kommunen som helhet.
- Revidering og utvikling av rutiner for lønnsarbeid, herunder utarbeidelse av årshjul for 2023 med frister etc. til alle lønnsansvarlige.
- Fokus på og arbeid med økt digitalisering av lønnsarbeid.
- Etablert effektivisert digital løsning for sykelønnsrefusjoner.
- Årlige lønnsforhandlinger og særskilte forhandlinger gjennomført av det administrative forhandlingsutvalget.
- Utarbeidelse og oppfølging av kompetanseplan for 2023 som ble vedtatt i AMU, samt administrering av bruken av kompetansemidlene, bistand ved utarbeidelse av søknader om kompetansemidler etc.
- Personalavdelingen arbeider intensivt med rekruttering og bistod med bl.a. annonsering, kandidathåndtering, ansettelsesmøter og kontraktskriving for til sammen ca. 250 utlyste stillinger i 2023 med om lag 1060 søkere hvor det totalt sett har blitt foretatt 202 ansettelser. Personalavdelingen har videre vært sterkt knyttet til flere viktige prosjekter i kommunen, og er

en bidragsyter og støttespiller for kommunens enheter og virksomheter på lønns- og personalrelaterte oppgaver. Avdelingen har videre hatt fokus på effektiviseringstiltak ved gjennomgang og revisjon av rutiner og prosedyrer i avdelingen.

- Ansettelse og oppfølging av lærlinger.
- Arbeid med, veiledning og håndtering av arbeidsrettslige utfordringer knyttet til koronapandemien.
- Bistand til kommunens enheter ifm. sykefraværarbeid, både generelt nærværarbeid / arbeidsmiljøprosesser og bistand i en rekke enkeltsaker.
- Etablering av lederstøtte i kommunen i samarbeid med NAV Arbeidslivssenter
- Kontinuerlig gjennomgang av gamle/utgående innkjøpsavtaler og utlysning av nye anbudskonkurranser.
- Utarbeidelse og ferdigstillelse av årsregnskap og årsmelding for kommunen, foretakene og kirkelig fellesråd. For året 2023 ble også Moskenes kommune sitt regnskap utarbeidet og ferdigstilt her.
- Arbeid med økonomisk internkontroll, rutiner etc.
- Oppstart av E-handel via innkjøpsportal i Agresso med knytning mot innkjøpsavtaler.
- Økt krav til skille mellom driftsregnskap og investeringsregnskap i samarbeid med enhetslederne.
- Kontinuerlig arbeid med digitalisering av økonomiarbeidet.
- Desentralisert utgående fakturering og tatt i bruk WEB løsninger.
- Vestvågøy brukere inne i felles katalogstruktur, og felles MS Office tenant. Gjenstår flytting av skolebrukere på Vestvågøy inn i felles løsninger – fullføres høsten 2024.
- Digitaliseringsprosjekter gjennomført:
- Ny overordnet Digitaliseringsstrategi for Lofoten IKT-samarbeidet utarbeidet.
 - Jobbes med underliggende handlingsplan – fullføres våren 2024. Dette vil være et levende dokument, hvor kommunedirektørene bestemmer prioriteringer av prosjekter og tiltak ut ifra.
 - Reorganisering av Lofoten IKT, og innarbeidelse av ny forvaltningsstruktur – fullføres høsten 2024.
- Nytt fagsystem barnevern (Vågan og Vestvågøy barneverntjeneste)
Forberedelser utført for innføring av Digi Barnevern. Men av alle praktiske formål ble produksjonssetting utsatt til vinter 2024 (Vågan) vår 2024 (Vestvågøy)
- KS FIKS Folkeregister
En fellesløsning på KS Fiks-plattformen som gir kommuner og fylkeskommuner tilgang til folkeregisteret. Flere fagsystemer vil fortløpende bli aktivert denne fellestjenesten.
- eSignering VISMA Enterprise ble bestilt for Vestvågøy med integrasjon mot ACOS arkiv. Løsningen satt i drift.
- Samt en rekke nye større og mindre digitaliseringstiltak som er gjennomført, og noen er under arbeid.

Dette jobber vi videre med

- Oppdatering av rutiner og retningslinjer.
- Alt fysisk arkivmateriale på rådhuset skal flyttes.
- Økt digitalisering.
- Kontinuerlig arbeid med og utvikling av internkontrollen, både sentralt og ute på enhetene.

- Utarbeiding av Strategisk kompetanseplan.
- Kontinuerlig arbeid med rekrutteringsprosesser.
- Videre arbeid med innbyggerdialog og digitalisering.
- Digital beredskap og informasjonssikkerhet.
- Fortsette med gjennomgang av gamle/utgående innkjøpsavtaler og fortløpende arbeid med nye anbudskonkurranser.
- Videreutvikle Framsikt som et verktøy for virksomhetsstyring av Vågan kommune.
- Digitaliseringsstrategi – handlingsplan:
 - Harmonisering av fagsystemer i alle kommunene
 - Legge forholdene til rette for digitalt transformasjonsarbeid og standardisering i alle samarbeidskommunene.
 - Legge forholdene til rette for etablering av fellestjenester og oppgavefellesskap, der dette er naturlig – sett i et IKT perspektiv.
- Forsetter arbeidet med å utvikle, forbedre, digitalisere og standardisere all innbyggerdialog/kommunikasjon.
- Igangsette arbeid med ny IKT sikkerhetsstrategi
- Videre arbeid med innbyggerdialog og digitalisering.
- Digital beredskap og informasjonssikkerhet. Et stadig pågående arbeid, som krever kontinuerlig fokus, for å være i forkant av de trusler som kommer via cyberdomenet.
- Fortsette med gjennomgang av gamle/utgående innkjøpsavtaler og fortløpende arbeid med nye anbudskonkurranser.
- Videre utvikling av felles Lofoten IKT. Både teknisk, organisatorisk og kulturelt.
- Fullføre teknisk integrasjon mellom Lofoten IKT og Vestvågøy. Dette omfatter svært mye, både teknisk og i forhold til å få samstemte ressurser og muligheter. Strukturelt gjenstår oppvekstsektoren i Vestvågøy.
- Plan for «tvungen» flytting av alle fagsystemer og støttesystemer ut i skytjenester hos leverandører. Skal det oppnås besparelser i den sammenheng må alt som kan flyttes ut til skytjenester flyttes ut av lokale datasentre.
 - Prosjekter som er forventet å gi gode gevinster:
 - Innføring av IAM verktøy for konto og lisensadministrasjon
 - Innføring av nye dokumentasjonsverktøy for økt kontroll på infrastruktur, dataflyt og datalagring
 - Innføre IA verktøy til støtte for fagsystemer – som f.eks. turnusutarbeidelse og sykefraværsprediksjon.
 - Harmonisering av store fagsystemer. Slik at alle samarbeidskommunene bruker samme verktøy, på samme måte. For å oppnå stordriftsfordeler og økt kvalitet i tjenestene.
- Innbyggerdialog og standardisering og digitalisering av alle kommunikasjonsplattformer mot innbyggere
- Implementere nytt fagsystem for skolesektoren som ivaretar lønn- og fraværsregistrering.

Kommentar økonomisk status Drift for programområde stab og støtte for 2023

- Programområdet stab og støtte leverte samlet sett et regnskap med mindreforbruk i 2023, og alle fire enhetene på programområde stab og støtte leverte også regnskap med mindreforbruk i 2023.
- For Servicetorget skyldes mindreforbruket bl.a. lavere utgifter enn budsjettet, samt merinntekter på salgs- og skjenkekontroller.

- Økonomiavdelingens mindreforbruk skyldes bl.a. sykelønnsrefusjon som inntekt og at det ikke er innleid vikarer i fraværene på avdelingen. Videre har avdelingen i tillegg til egne regnskap vært regnskapsfører for Moskenes kommune og Moskenes Kirkelige fellesråd høsten 2023, inkludert regnskapsavleggelse for regnskap 2023 for dem, og derigjennom fått ekstra inntekter.
- For Lønn- og personalavdelingen skyldes mindreforbruket bl.a. vakanser grunnet sykefravær hvor det ikke har blitt benyttet vikar samt øvrige besparelser og mindre lønnsutgifter til lærlinger.
- For Lofoten IKT har det bl.a. vært merinntekter knyttet til engasjement i nasjonale prosjekter og avtaler hvor kommunene spleiser på innkjøp og driftskostnader. Men det har også vært store prisstigninger knyttet til lisenser for datasystemer – knyttet til inflasjon, normal prisstigning og dårlig kronekurs.

Kommentar økonomisk status Investeringer for programområde stab og støtte for 2023

Eierskapsenheten har arbeidet med følgende investeringsprosjekter i 2023.

- Gimsøy skole med et total budsjett på 87 millioner kroner. Opprinnelig Budsjett 2023 var på 52 mill og det ble regulert ned til 48 mill, og regnskap 2023 ble på 54,3 mill. Avviket gjelder en feil budsjettregulering på mva. kompensasjon og inkluderes denne med inntekt på mva. komp er avviket et mindreforbruk på 4,8 mill i 2023.
- Laukvik skole med regulert budsjett på 13 millioner kroner. Opprinnelig Budsjett 2023 var på 2,8 mill og regnskap 2023 endte med avvik mellom reg. budsjett og regnskap på 4,1 mill. Avviket gjelder ikke budsjettregulert ubrukte lånemidler i hht. totalt prosjektet. Pr 31.12.2023 var det utbetalt 12,9 millioner kroner eks mva. Offisiell gjenåpning av ny skole ble gjennomført 3. november 2023.
- Kongsstien habiliteringsboliger i Kabelvåg med budsjett på 52,7 millioner kroner inkludert 12,7 millioner i tilskudd. Opprinnelig Budsjett 2023 var på 28 mill, det ble regulert til 31 mill. og regnskapet endte på 32,4 mill. Avviket mellom regnskap og regulert budsjett gjelder ikke budsjettregulert ubrukte lånemidler i hht. totalt prosjektet. Pr 31.12.2023 var det utbetalt 27,6 millioner kroner eks mva.
- Detaljregulering Kabelvåg gravlund med budsjett på 300 000,- og utbetalt pr 31.12.2023 kroner 120 000,- eks mva.
- Sydalen gravlund med regulert budsjett på 1.500.000,-. Pr 31.12.2023 var det utbetalt 54 000,- eks mva. Forsinkelse i fremdriften er årsaken til mindreforbruket.
- Aktiv Kabelvåg med et total budsjett i perioden på 9,8 millioner. Budsjett 2023 var på 4,750 mill. Pr 31.12.2023 var det utbetalt 5,3 millioner.
- Kabelvågmarka skistadion med et total budsjett i perioden på 1,5 millioner. Regulert budsjett i 2023 er på 0,950 mill og regnskap kr. 0,9 mill.
- Rørvika servicebygg med et total budsjett på 3,7 millioner kroner inkludert 900 000,- i tilskudd. Regulert Budsjett 2023 var på kr. 300.000,-. Pr 31.12.2023 var det utbetalt 344 000,- eks mva.
- Djeveltrappa servicebygg med et budsjett på 3 millioner inkludert 1 million i tilskudd. Regulert budsjett 2023 var på 1,746 mill og regnskapet på kr. 1,228 mill.
- Vognmannsløkka 16 med et budsjett på 3 millioner inkludert 670 000,- i tilskudd. Opprinnelig budsjett 2023 var på 1 mill og regulert budsjett på kr 250.000,-. Regnskap Pr 31.12.2023 var det utbetalt 202 000,- eks mva.
- Marithaugen 8-10 Solhagen med et budsjett på 7,6 millioner inkludert 900 000 i tilskudd. Regulert Budsjett 2023 var på 1,8 mill og regnskap Pr 31.12.2023 var det utbetalt 2,1 millioner eks mva. Avviket for regnskapet 2023 gjelder ikke budsjettregulert i hht. fremdriften i 2023.

Sykefravær stab og støtte

Det samlede sykefraværet innen programområdet stab og støtte var 8,69 % i 2023. Dette er ca. 0,5 prosentpoeng høyere enn i 2022.

Korttidsfraværet er relativt lavt hos alle enhetene i programområdet. Det er derfor enkelte langvarige sykefravær (helt eller delvis) som i det alt vesentlige utgjør hoveddelen av sykefraværet ved programområdet. Den største effekten for reduksjon av sykefraværet vil man derfor kunne hente ut ved å arbeide med å få ned langtidsfraværet.

Politisk virksomhet

I 2023 er det behandlet følgende antall saker i Vågan kommune sine politiske organer (tall fra 2022 tas også med for sammenhengens skyld):

	2022	2022	2023	2023
	Politiske saker	Delegerte saker	Politiske saker	Delegerte saker
Kommunestyret	95		111	
Formannskapet	151	94	95	68
Hovedutvalg for helse, omsorg og forebygging (HOF):	49	67	22	59
Hovedutvalg for oppvekst, kultur og inkludering (OKI)	32	9	25	5
Hovedutvalg for miljø, plan og næring (MPN):	171	563	127	529

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse - Adm, styring og fellesutgifter

	Vågan 2022	Vågan 2023	Fauske - Fuosko	Øksnes	Målselv	Kostragruppe 02
Prioritet						

Årsberetning og Årsmelding Vågan kommune 2023

Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i prosent av totale netto driftsutg (B)	5,7 %	6,2 %	7,4 %	8,6 %	8,8 %	7,6 %
Andre nøkkeltall						
Netto driftsutgifter (100) Politisk styring *)	3 547	4 306	7 699	3 464	6 249	80 096
Netto driftsutgifter (110) Kontroll og revisjon *)	1 875	2 037	2 389	594	1 725	22 533
Netto driftsutgifter (120) Administrasjon *)	38 047	44 693	38 179	31 211	39 916	649 487

*) Inflasjonsjustert med deflator

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	1,86 %	5,38 %	7,24 %
Årlig sykefravær 2020	1,85 %	5,10 %	6,95 %
Årlig sykefravær 2021	2,84 %	4,51 %	7,34 %
Årlig sykefravær 2022	2,38 %	5,85 %	8,23 %
Årlig sykefravær 2023	1,36 %	7,33 %	8,69 %

Programområde Oppvekst og inkludering

Programområde Oppvekst og inkludering består av barnehage, grunnskole, familieenheten med PPT, barnevern, helsestasjon, logoped, jordmor og rådgiver forebygging barn og unge, flyktningetjenesten er nå samlokalisert med familieenheten. VIO-skole organiserer norskopplæring og grunnskole for voksne. Skole og barnehageavdelingen administrerer blant annet spesialpedagogisk hjelp til barnehager, opptak i barnehager, godkjenning og tilsyn av barnehager. Avdelingen leder også vedlikeholdsoplæringen for voksne. I juni 2023 kom enheten kultur og idrett inn i programområdet.

Barn og unge i Vågan skal gjennom sin oppvekst i kommunen oppleve et trygt og godt oppvekstmiljø, der de rustes til et videre godt liv som individ og medborger. Tjenestene skal utvikle gode og trygge arenaer der barn og unge ferdes. Dette gjøres gjennom:

- Tidlig innsats og tverrfaglig samhandling
- Gode relasjoner
- Lærende organisasjoner som videreutvikler de ansattes kompetanse
- God kvalitet på tjenestene i alle ledd
- Gode overganger
- Gode møteplasser
- Tilpassede og tilgjengelige kultur- og fritidstilbud
- Legge til rette for utvikling av god fysisk og psykisk helse for alle barn og unge i kommunen

Det at kultur og idrett kom over til dette programområdet har vært positivt. Denne enheten jobber mye med tilbud til barn og unge og vi ser allerede flere muligheter for samarbeid på tvers av enhetene. Gjennom arbeidet med perspektivanalysen ser vi på hvordan vi kan endre praksis og ut fra dette har det kommet frem gode ideer. Totalt sett har vi tro på at vi får til bedre tilbud til barn og unge i kommunen.

Gjennom prosjektet Ung Inkludering har vi startet en pilot som vi har kalt for ROM. Målet med ROM, som står for relasjon, omsorg og mestring, handler om godt foreldresamarbeid og relasjonsbygging i skolen, allerede fra 1. klasse. I ROM skal elevene, foresatte og skolen jobbe sammen for å skape rom for hver enkelt elev, gjennom et felles arbeid i et relasjonsteam. Gjennom samskaping skal vi sette søkelys på tiltak som styrker barns klassemiljø og skolekultur hvor alle blir inkludert. Vi har dette året gjennomført ROM ute på to skoler og fått gjort oss noen erfaringer som vi tar med oss når vi skal ta dette ut til alle skolene. Her har det vært et tett samarbeid mellom skole- og barnehage avdelingen, familieenheten og skolene i piloten. Sammen holder arbeidsgruppen på å utarbeide en mal på "slik gjør vi det i Våganskolen", som omhandler hvordan man kan gjennomføre gode foreldremøter og lage gode relasjonsteam der man sammen arbeider for inkluderende og trygge oppvekstmiljø for barn og unge. Prosjektet skal utvides årlig og til slutt beramme alle ansatte i skolen, elever og foreldre/foresatte, samt alle tjenester som arbeider med barn og unge.

Vi har jobbet en stund med å få på plass en partnerskapsavtale mot mobbing, men det har vært litt vanskelig å få engasjement rundt prosjektet, men nå ser det ut til å løsne og vi har tro på at vi snart har dette på plass. Målet er å skape et samfunn der mobbing og krenkelser er fraværende, og der kulturen for åpenhet, trygghet og inkludering er fremtredende. Det skal utarbeides en plan der det er enighet om tiltak og virkemidler som det skal jobbes med innenfor egen organisasjon. Prosessen skal medføre at det i organisasjoner og samfunn skal være fokus på forebygging av og tiltak mot mobbing. Planen skal involvere kommunale virksomhetsområder, frivillig sektor, bedrifter, fagforeninger og politiske organisasjoner. Alle skal møtes for å signere på avtalen etter at den er politiske behandlet. Partene skal ha jevnlig dialog for å evaluere, forbedre og videreutvikle samarbeidet.

Barnehagene, skolene og de som er med i *laget rundt barnet* er med i direktoratets og statsforvalters regionale tilskuddsordning for kompetanseutvikling. Alle tiltakene i utviklingsarbeidet er definert etter lokale behov gjennom ulike kartlegginger og analyser. I DEKOM (desentralisert skoleutvikling) har vi et samarbeid med NTNU der skolene arbeider med grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving og regning. Målet er at skolens ansatte skal ha god kompetanse på grunnleggende ferdigheter og god læreplanforståelse. Her legges det vekt på kompetanseheving gjennom digitale og fysisk møter med ulike tema rundt god undervisningsplanlegging og gjennomføring, samt vurderingspraksis. Skolene melder tilbake at de synes arbeidet er nyttig og lett å ta rett ut i klasserommet. Barnehagene er med i REKOM (regional kompetanseutvikling) der de sammen med Nord Universitetet arbeider med å sikre god ledelse av barnehagen som pedagogisk virksomhet for å fremme et trygt, godt og inkluderende miljø for omsorg, lek læring og danning.

I tillegg jobber Nord Universitetet, skolene, barnehagene og PPT sammen om Kompetanseløftet, der fokus er på kompetanse innen høyfrekvente vansker og en tilrettelagt og intensiv opplæring. Vi har dette året hatt fokus på atferd og samspillsvansker i skole og barnehagen. Målet er at ansatte i skole, barnehage og PPT skal ha tilstrekkelig kompetanse tett på barn og elever for å kunne forebygge, fange opp og gi et inkluderende og tilrettelagt pedagogisk tilbud til alle. Vi har gjennomført flere digitale personalmøter med Nord universitet og de aller fleste skolene og barnehagene i Lofoten. Dette er ganske spennende og en fin måte å nå ut til alle, så alle får ta del i felles kompetanseheving. Vi kan ikke bare gjøre det på denne måten, det beste er jo å kunne møtes fysisk, men når det ikke lar seg gjøre, er det fint å kunne ta i bruk digitale muligheter.

Barnehagene jobber godt, men mye fravær gjør at de har en ekstra slitasje på medarbeiderne. Både de kommunale og private barnehagene melder om utfordringer med å få tak i vikarer, og har av og til måtte redusere åpningstiden for å kunne ivareta barna på en god og forsvarlig måte. Det er også mangel på barnehagelærere, så vi har en del dispensasjoner på pedagognormen. De melder om at det derfor ikke alltid like lett å gjennomføre utviklingsarbeidet de er med på. Vi ser også noe utviklingstrøtthet hos våre skoler, og ikke alt som har med skoleutvikling å gjøre føles alltid like relevant i en hektisk hverdag. Det er

da skoleleder sammen med skoleeier sin jobb å holde fast i arbeidet og hjelpe til slik at de ansatte opplever det som nyttig å være med på dette. Utviklingsarbeid er en del av den lovpålagte kvalitetsutviklingen i skole og barnehagen, og skal være med på å forbedre praksis som fremmer barns læring og trivsel.

Vågan kommune er dessverre ikke lenger med i oppfølgingsordningen til Statsforvalteren, og skolene våre skulle gjerne ha vært med i en ny runde. Det har vært veldig fint å få støtte fra utviklingsveiledere utenfra og ikke minst mye økonomisk støtte til å gjennomføre ulike nettverk og mulighet til å hente inn kompetanse utenfor som kan støtte skolene i utviklingsarbeidet sitt.

Skolene våre er fremdeles med i Inn på tunet-tilbudet, der alle 3-klassinger får et besøk ved Stall Fagerbakken i løpet av vårhalvåret. Ved de fådelte skolene er gjerne hele småtrinnet med på disse besøkene. Vi har også elever fra flere skoler som er ukentlig på besøk ved Stall Fagerbakken der gården fungerer som en alternativ opplæringsarena. Vi ser at dette er et veldig positivt tilbud som elevene er veldig glad i (og har stor nytte av), og vi håper at vi har økonomi til å fortsette med dette i årene som kommer.

Vi har også jobbet med å få til en god plan for opplæring av minoritetsspråklige barn og unge i grunnskolealder. På bakgrunn av erfaringer og grundig evaluering gjennom skoleåret 22/23 har Kabelvåg og Svolvær skole kommet frem til at det var behov for justeringer i innføringstilbudet. Da piloten ble utarbeidet var ikke flyktingestrømmen fra Ukraina medregnet i forslaget og elevmassen har økt betydelig sammenlignet med det som ble lagt til grunn for piloten. Det ble da valgt å samle innføringstilbudet ved Svolvær skole, noe som innebar at det nå er en fagleder som har IFK/SNO som ansvarsområde, personell har tilknytning til en av skolene og elevene er på den aktuelle skolen frem til overgang til ordinære klasser.

Familieenheten har hatt et stort arbeidspress dette året. Kommunen har hatt en formidabel økning på bosetting av flyktninger de siste årene og dette merkes på enheten. Fremdeles har PPT mange aktive saker og har i år hatt venteliste. Tjenesten har vært underbemannet av ulike årsaker gjennom året. I høst har vi fått ansatt en ny leder etter at den forrige byttet jobb. Vi håper at vi i løpet av 2024 får besatt alle stillingene. Tjenesten er knapt med ressurser i utgangspunktet. Ny opplæringslov vil føre til at tjenesten er nødt til å endre praksis.

Det er mange familier som har behov for tjenester fra habilitering barn og unge. Og vi må lage en god plan på hvordan vi skal klare å ivareta disse videre.

Barneverntjenesten har hatt et voldsomt høyt press i 2023, med en del tunge saker og som har endt med plasseringer blant annet i institusjoner. Det er krevende å stå i fylkesnemnda og det krever mye ressursbruk. Fosterhjemsoppfølging utenfor egen kommune fører også til mye overtidsarbeid.

Helsesykepleiertjenesten har hatt en stabil bemanning i år og det nå ser vi effekt av å ha fått utdannet egne helsesykepleiere, så nå er nesten alle kvalifiserte og de som ikke er det er i et utdanningsløp. Antall fødsler i 2023 var 77.

Kommunen har bosatt 158 flyktninger i 2023, av disse er 26 overføringsflyktninger mens resten er flyktninger med kollektiv beskyttelse fra Ukraina. 10 av de som ble bosatt i 2023 har flyttet ut av kommunen igjen, alle fra Ukraina.

Kultur og idrett har masse aktivitet for barn og unge. Ungdomsklubben er et populært tilbud og Ung i Vågan har blitt et begrep. Nå er det aktiviteter for ungdommer stort sett i alle skoleferier. Dette er et populært tilbud. Ung i Vågan er ivrige brukere av bilene vi har fått leid inn.

Biblioteket gjør en kjempejobb med få ressurser. Til tross for nedbemanning er det imponerende hva de har klart å dra i gang av aktiviteter, men de kjenner på at det er utfordrende med lav bemanning, og det er et ønske å få avklart hva som skjer i forhold til avtalen med fylkeskommunen.

BUA er blant de beste i landet. Ut fra folketall har de svært mange utlån. I sommer hadde de en stor dugnad med USBL

Kulturskolen har høy aktivitet og mange elever. De åpner stort sett hvert kommunestyremøte, noe som er veldig fint. Skolen har fått på plass gode fagplaner for alle kursene. De er aktive brukere av kulturhuset og er flinke til å arrangere konserter, forestillinger og utstillinger slik at elevene får vist frem sitt arbeid.

Viktige resultater i 2023

- Samarbeid med NTNU – matematikksenteret og skrivesenteret
- Kultur og idrett inn til oppvekst
- Ung Inkludering – relasjonsteam
- Samarbeid mellom kulturskolen og kultur og idrett
- Positiv utvikling på en del enheter på sykefravær
- Bilene som vi har fått til transport
- Trygg i Vann samarbeid med redningsselskapet

Dette jobber vi videre med

- Alternative opplæringsarenaer
- Trygg i vann for voksenopplæringen
- Rekruttere og beholde – særlig barnehagelærere
- Enda tettere samarbeid for enda bedre forebygging av utenforskap

Status Økonomi

Flere enheter endte med et merforbruk i 2023 total for programområdet kr. 23,9 mill, selv om det har vært et stort fokus på å holde seg innenfor rammene i vedtatte budsjett. Noen av avvikene skyldes blant annet økt flyktningestrøm. Høye strømpriser og stort sykefravær og bruk av vikarer som igjen fører til et merforbruk på pensjonsinnskudd.

Svolvær skole: avvik på 3 millioner. Skyldes blant annet høyt sykefravær, manglende refusjon for frikjøp HTV og utgifter til innføringstilbud flyktningeelever

Strauman oppvekst senter: Avvik på kr 0,8 mill. Økt behov i forhold til elever med særskilte behov.

Digermulen skole hadde et merforbruk på 400 tusen, dette skyldes tilflytting midt i skoleåret og økt behov for særlig tilrettelegging.

Familieenheten: Her er det flere avdelinger med alvorlige avvik. Barneverntjenesten hadde et avvik på 12 millioner. Dette avviket skyldes i hovedsak den økte avgiften kommunene har fått ved bruk av

statlige fosterhjem, institusjonsplasser og beredskapshjem. For tiden har tjenesten vært nødt til å ta i bruk dyre tiltak, vi har hatt mange alvorlige saker, samt det er vanskelig å få rekruttert fosterhjem. BUF-
etat klarer ikke å hjelpe kommunene i like stor grad som før reformen. Enheten har også store utgifter på overtid, en plassering krever mye arbeid. Oppfølging av barn vi har plassert i andre kommuner øker også overtidsbruken.

Resten av merforbruket på enheten er i stor grad knyttet til habilitering barn og unge på kr. 1,6 mill. Avdelingen er nok noe underbudsjettet. Kommunen har mange barn og unge som har behov for støttetiltak. Ansvaret for å fatte vedtak er nå flyttet til tildelingskontoret (koordinerende enhet).

Skole- og barnehageavdelingen hadde også et stort merforbruk i 2023 på kr 5,9 mill. Dette skyldes i all hovedsak at vi har lagt inn for lite i budsjettet til barnehagetilskudd til private barnehager, blant annet for å dekke redusert foreldrebetaling og søskenmoderasjon. I tillegg har vi store utgifter til spesialpedagogisk hjelp til førskolebarn og til spesialundervisning til privatskolen.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse - Barnehage

	Vågan 2022	Vågan 2023	Fauske - Fuosko	Øksnes	Målselv	Kostragruppe 02
Prioritet						
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager *) **)	193 043	205 108	191 617	250 838	198 654	226 311
Produktivitet						
Barn i barnehage (antall)	399	409	417	184	285	5 176
Dekningsgrad						
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	81,1 %	88,0 %	92,0 %	86,6 %	85,7 %	89,9 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år	91,7 %	92,1 %	92,7 %	92,6 %	96,1 %	95,9 %
Kvalitet						
Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)	7,0	6,9	6,8	7,7	8,0	6,9
Andre nøkkeltall						
Delindeks: Andel ansatte med barnehagelærerutdanning						
Netto driftsutgifter (211) Styrket tilbud til førskolebarn *)	7 866	9 746	6 809	4 842	685	106 810

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Kostra-analyse - Barnevern

	Vågan 2022	Vågan 2023	Fauske - Fuosko	Øksnes	Målselv	Kostragruppe 02
Prioritet						

Årsberetning og Årsmelding Vågan kommune 2023

Netto driftsutgifter per innbygger 0-22 år, barnevernstjenesten *) **)

Produktivitet

Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (funksjon 244)	18,8	22,0	11,8	23,4	19,2	16,4
---	------	------	------	------	------	------

Dekningsgrad

Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år (B)

Andel barn med tiltak som er plassert (funksjon 252) ift. ant innbyggere 0-17 år (B)	1,5 %	1,7 %	2,3 %	1,3 %	1,1 %	1,3 %
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Kvalitet

Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år	5,7	4,7	6,9	4,5	5,3	5,1
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Kostra-analyse - Grunnskole

	Vågan 2022	Vågan 2023	Fauske - Fuosko	Øksnes	Målselv	Kostragruppe 02
Dekningsgrad						
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	13,6 %	15,1 %	7,5 %	12,4 %	4,3 %	8,8 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 1.-4. trinn	12,7 %	11,3 %	6,1 %	9,1 %	3,0 %	6,3 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 5.-7. trinn	14,2 %	16,3 %	4,9 %	13,1 %	4,5 %	8,7 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 8.-10. trinn	14,2 %	19,0 %	11,1 %	15,8 %	5,6 %	11,9 %
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring	4,2 %	5,2 %	3,2 %	5,9 %	8,1 %	6,6 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO	59,4 %	68,8 %	60,2 %	59,1 %	66,2 %	58,1 %
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt	27,2 %	34,6 %	25,8 %	18,2 %	11,7 %	20,3 %
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	71,3 %	65,8 %	64,0 %	56,8 %	73,2 %	63,4 %
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	64,8 %	54,4 %	53,8 %	65,8 %	70,8 %	62,4 %
Kvalitet						
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-4.årstrinn	9,0	8,3	9,7	10,6	9,7	10,0
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.-7.årstrinn	8,9	8,8	10,8	10,0	9,1	10,8
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10.årstrinn	8,9	8,5	11,6	12,5	9,5	11,5

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	3,15 %	5,81 %	8,96 %
Årlig sykefravær 2020	2,32 %	7,55 %	9,87 %

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2021	3,40 %	8,69 %	12,09 %
Årlig sykefravær 2022	2,87 %	9,35 %	12,22 %
Årlig sykefravær 2023	2,62 %	6,76 %	9,38 %

Programområde Samfunn

Programområde Samfunn.

Innledning.

Samfunnsområdet består av enhetene Vågan Brannvesen, Plan og byggesak, Drift og Forvaltning og Vann og Avløp, og har Hovedutvalg for Miljø, plan og næring som politisk møtested. Programområdet har samlet levert en omfattende produksjon av tjenester i 2023, hvor mange ulike prosjekter og verbalvedtak fra politisk ledelse fyller driften i tillegg til enhetenes løpende oppgaver. Programområde har i stor grad lyktes å utføre oppgaver gjennom egenproduksjon, noe som både bidrar til økt kompetansebygging, økt anseelse for egen arbeidsplass, og en positiv økning av inntekter. Programområdet er forberedt på ytterligere behov for omstilling også i 2024, jf de store økonomiske utfordringene kommunen er inne i.

Kommentarer økonomisk status Drift.

Regnskap for Programområde Samfunn viser et positivt avvik på omkring 2 millioner kroner for 2023 når selvkostområdene holdes utenfor.

Vann og Avløp har for året 2023 et merforbruk / mindreinntekt for vannsektoren på -1.453.531,- og for avløpssektoren på kr -2.899.699,- Det negative avviket skyldes flere faktorer, men noen av hovedårsakene er at inntektene er lavere enn hva som ble budsjettet på både vann og på avløp for 2023. For vannsektoren er inntektsavviket på -590.974,-, mens for avløpssektoren er avviket på -365.777,- Den store renteøkningen i løpet av 2023 har også bidratt til betydelig større kapitalutgifter på VA-avdelingen.

Kommentarer økonomisk status Investering.

9005 Marithaugen sykehjem - VVS og brann

Her har vi nok vurdert forbruk i 2023 mindre enn det faktisk ble, men vi er langt innenfor den økonomiske rammen på 5,7 millioner.

9008 Svolvær omsorgssenter - varmepumpe

Mindreforbruk som følge av tilskudd fra Husbanken og Enova. Pengene ble 2. tertial omdisponert til undertak Våganhallen.

9052 Asfaltprogram

Prosjektledelsen gjorde noen kloke valg (massetransport) som sparte prosjektet for både penger og klimapåvirkning.

9055 og 9254 Gatelys

Merforbruk gatelys finansiert over mindreforbruk asfaltprogram.

9099 Gang- og sykkelsti Vorsetøya

Prosjekt under arbeid. Videreføres i 2024.

9129 Undertak Våganhallen

Det ble tidlig klart at det ikke var mulig å utbedre taket ikke lot seg gjøre innenfor avsatt ramme. Vedtatt å ta fra Svolvær omsorgssenter m.fl. for å finansiere merkostnaden.

9159 Sandlager Osan syd

Prosjektet ikke avsluttet før februar 2024. Derav mindreforbruk.

9188 Villaveien - Gang- og sykkelsti

Prosjekt fra 2020/2021 som har blitt gjort opp i mot VA. Jeg har ingen kjennskap til prosjektet og hvorfor det har blitt slik. Må evt. finansieres av rest asfaltprogram og trafikksikkerhets midler.

9201 Villaveien Kabelvåg - gang- og sykkelsti

Prosjektering av fortau mv. Finansieres av avsetning trafikksikkerhetstiltak.

Prosjekt 693 – SD-anlegg:

Det ligger kun inne et budsjett på avløp på 500 000,-, men det skulle også være et budsjett på vann på 500 000,-.

Dermed er det et avvik mellom regnskap og budsjett 2023.

Det ble utført kritiske investeringer på de kommunale vannanleggene i løpet av 2023, og det er trolig nødvendig med tilsvarende investeringer de neste årene.

Prosjekt 695 – Storøyvalen:

I regnskapet 2022 ble det utgiftsført en omtvistet faktura. Denne ble delvis frafalt i 2023 og dermed mindreforbruk i regnskapet 2023 på dette prosjektet.

Prosjekt 698 – Villaveien VA:

Fordeling mellom VA og DOF iht. avtaler og utført arbeid som ble gjennomført i 2021. Inntektsført prosjektet i regnskap 2023.

Prosjekt 703 – Garsosen gjennomføring:

Prosjektet ble startet i 2021 med et budsjett på 40.5 millioner fordelt på vann og avløp.

Utførende entreprenør er betalt fortløpende i prosjektet etter utført arbeid iht. kontrakt.

Avviket skyldes at prognosene (budsjettet) som ble lagt i ved prosjektets start ikke stemmer 100% for hvert år, da det er veldig vanskelig å estimere kostnad og fremdrift i slike prosjekter.

Foreløpige prognoser viser at prosjektet holder seg innen rammene som ble satt av i prosjektet for VA.

Det vil bli lagt frem en projektrapport til sommeren 2024.

Enhetene.

Plan og Byggesak.

Enheten opplever å ha et godt arbeidsmiljø på og til tross for en betydelig ressursmangel store deler av året 2023 (i praksis halv bemanning). Man har hatt en relativ stor produksjon av vedtak/kartforretninger gitt begrensingene i antall ansatte, samtidig som den reduserte bemanningen har medført lang saksbehandlingstid (fristoverskridelser), spesielt på plan, som igjen har som konsekvens tap av gebyrinntekter. Enheten skal normalt ha 12 medarbeidere fordelt på fagområdene plan, landbruk, miljø, oppmåling, viltforvaltning, eiendomsskatt, matrikkel og byggesak, i tillegg kommer prosjektstilling for oppfølging av fredningen av Henningsvær kulturmiljø. I 2023 var det på det meste 6 årsverk som sto vakante. Som følge av alle vakansene og utfordringer med å rekruttere nyansatte til stillingene, ble det benyttet et eksternt foretak til å forestå rekrutteringsprosessen. Dette gav god uttelling, og i løpet av andre halvår 2023 var samtlige stillinger ved enheten besatt. Erfaringsmessig kan det beregnes minimum ca. 1 års arbeidserfaring før det kan forventes normal produksjon. Produksjonskapasiteten og tilhørende gebyrinntekter forventes dermed forbedret etter hvert som vi beveger oss inn i 2024.

Eiendomsskatt er en 50%-stilling som ivaretas av enhetsleder i tillegg til lederoppgaver. Det er samtidig blitt prioritert å gi nødvendig opplæring i plan/byggesaksbehandling for å få behandlet saker i restanse.

Henningsvær kulturmiljø ble vedtatt fredet av kongen i statsråd høsten 2022. Dette medfører en utvidelse av oppgavene enheten har, i form av veiledning og saksbehandling knyttet til fredningsforskriften. Til å ivareta deler av dette tildeler Riksantikvaren/Fylkeskommunen lønnsmidler

tilsvarende 3 årsverk. Oppfølgingen er i praksis en utvidet byggesaksbehandling. Fom. juni 2023 har også prosjektstillingen for ivaretagelse av fredningen av kulturmiljøet i Henningsvær vært bemannet.

Enhetens økonomi gikk med underskudd i 2023. Dette skyldes i hovedsak at inntektene samlet sett har vært lavere enn budsjettet. Gebyrinntekter varierer noe basert på type saker. De større byggesakene genererer vanligvis noe mer gebyrinntekter enn mindre saker, mens de mindre sakene på sin side kan kreve mer ressurser. Byggeaktiviteten i Vågan synes å ha hatt noe mindre fart i 2023 enn tidligere. Behovet for oppmålings- og arealplantjenester (reguleringsplanlegging) i kommunen er fortsatt stabilt. Oppfølging av ulovlige tiltak er med økt bemanning gitt høyere prioritet, noe som har vært en mangel tidligere.

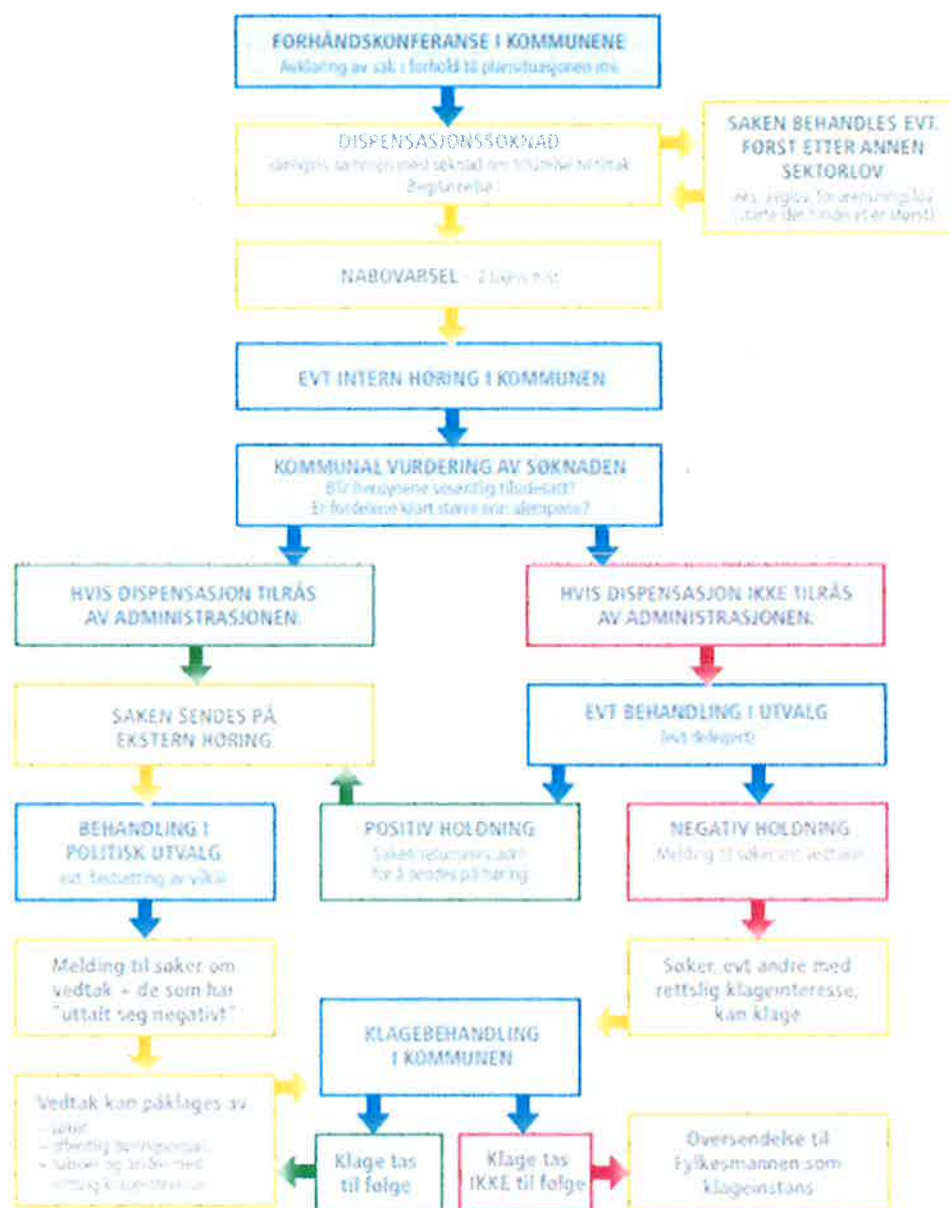
Det kan antas at økningen av renter og andre kostnader er den vesentligste årsaken til at byggeaktiviteten har stagnert noe. Det kan også nevnes at enheten har hatt kostnader til juridisk bistand, i en størrelsesorden av ca. 100 000.

Saksbehandlingstiden på fagavdelingen er fortsatt utfordrende å holde innenfor lovpålagte tidsfrister grunnet nyansatte/ubesatte stillinger i perioden. Sykefraværet for 2023 er i overkant av 9%, herav 3,5 korttid og 5,8 langtid. 2023 har vært et år med høyt trykk og relativt stor saksmengde og produksjon fordelt på de respektive fagområder.

Dette jobber vi med videre.

Det jobbes videre for å ivareta et godt arbeidsmiljø og en bærekraftig lønnsutvikling i enheten, for slik legge til rette for at ansatte velger å bli i stillingene sine over tid. Enheten arbeider nå målrettet for å redusere saksbehandlingstid, samt ha kapasitet til veiledning og god dialog med brukerne av enhetens tjenester.

Saksgang

Illustrasjon: Dispensasjonssøknad

Illustrasjon: Tre hovedtrinn i reguleringsplanprosessen

Brann.

Økonomi. Brannvesenet leverte et merforbruk på 169.357 kroner i 2023. Dette skyldes i all hovedsak at aktiviteten på utrykninger og beredskap har tatt seg opp til normalt nivå etter nedgangen vi har hatt under covid-19 pandemien.

Hva vi har gjort i 2023

Vi har fortsatt prosessen med omstilling og generasjonsskifte i brannvesenet. Vi har fått på plass flere nye dyktige aspiranter og konstabler. De er alle i gang med utdanningen og har bidratt til at brannvesenet nå har styrket slagkapasitet og at vi står mer robust. Løpet av 2023 fikk vi fire nye røykdykkere. Det ble også utdannet tre nye utrykningsledere.

Brannvesenet har ferdigstilt en omfattende risikoanalyse for brannvesenet i 2023. Denne analysen er en del av vårt arbeid for å sikre at brannvesenet er dimensjonert for de hendelser de er satt til å håndtere. Vi har også kommet langt med vår forebyggendeanalyse.

Vi har løpet av året også vært aktivt ute for å kartlegge, gå tilsyn og feie fritidsboliger i henhold til den nye forebyggendeforskriften. Dette arbeidet er krevende da det også må passe for eier av bygget. Vi har i 2023 leid båt for å kunne gjennomføre denne oppgaven. Båten vi har leid er nå solgt, slik at det er nødvendig å se på andre løsninger framover.

Det ble også kjøpt ny vanntank til brannvesenet for å ha beredskap på vannlevering. Denne tanken er ferdig bygget og blir hentet til Vågan løpet av første halvår i 2024.

Illustrasjonsfoto, Risiko og sårbarhetsanalyser

Kommunal beredskap

Brannvesenet ved brannsjef ivaretar rollen som beredskapskoordinator i Vågan kommune.

Fokuset som oppsto på sikkerhet og beredskap etter invasjonen av Ukraina er oppretthold. Dette medfører at det er mye som skal svares ut til offentlige myndigheter på vegne av kommunen. I tillegg har beredskapskoordinator vært involvert i «sykehussaken» der vi har jobbet for å beholde lokalsykehuset på Gravidal.

Det har også vært gjennomført revisjon av den kommunale beredskapsplikten fra kontrollutvalget. Dette er en prosess som har tatt noe tid, men resultatet var som forventet. I stor grad oppfyller Vågan kommune kravene, men det finnes alltid forbedringspunkt.

Det ble løpet av året 2023 gjort mye arbeid for å kartlegge og styrke beredskapen, spesielt med tanke på hybride trusler og ekom. Det ble lagt planer for å kunne ha elektronisk kommunikasjon selv ved bortfall av strøm og tradisjonell Internett. Det har i den forbindelse blitt anskaffet to satellittbaserte internettsystemer som er mobile. Disse har vært benyttet og vil fortsatt bli benyttet ved bortfall av ekom. Vår erfaring så lang er god.

Beredskapskoordinator har bistått Kommuneoverlege og kommunepsykolog i utvikling av det kommunale kriseteamet, et team som nå har fått styrket sin kapasitet og organisering betydelig.

Det har blitt avholdt beredskapsråd, dette sammen med de aktører som kommunen tenker det vil være naturlige å samhandle med under kriser og ulykker.

Det arbeides fortsatt med å dekke Sivilforsvarets behov for lagringskapasitet i kommunen, dette forsøker man å se i sammenheng med andre beredskapsbehov som ligger i kommunen. Så langt i prosessen er Røde kors, Alpin fjellredningsgruppe og Norske redningshunder aktuelle i denne prosessen. Vi jobber videre med dette inn i 2024. Som følge av dette er det også laget flere planer og tiltak for å kunne møte potensielle utfordringer. Det har i dette arbeidet vært et godt samarbeid med kommuneoverlegen. Se for øvrig årsmelding fra Kommuneoverlegen for å se tiltak som er gjort der.

Videre samarbeider vi enda tettere med både politi, heimevern, forsvaret, nabokommuner og ambulansetjenesten.

Statsforvalteren kom i slutten av 2023 med sitt utkast til helhetlig risikoanalyse for Nordland. Denne analysen skal samordnes med den kommunale. Vågan kommune er på overtid med sin overordnede risikoanalyse og vil løpet av 2024 ferdigstille denne. Da med utgangspunkt i den analysen som Statsforvalteren har publisert. Statsforvalteren har også meldt om at de skal ha tilsyn med den kommunale beredskapsplikten løpet av 2024. Dette arbeidet starter første kvartal 2024.

Dette skal vi jobbe videre med.

I 2024 er hovedfokuset å få ferdigutdannet støttestyrken på alle vaktlag. Med støttestyrke menes de som ble ansatt for å sørge for at brannvesenet har kapasitet til å medbringe tankvogn på førsteutrykning ved behov. Det er krevende å få kursplass til alle, da brannskolen ikke har kapasitet. Vi tar også sikte på å bli ferdig med forebyggende- og beredskapsanalysen for brannvesenet.

Etter fredningen av Henningsvær har Statsforvalteren tatt kontakt i 2022 for å undersøke hvordan brannvesenet og Vågan kommune jobber med brannsikkerheten i det fredede området. Dette arbeidet har ikke kommet videre siden sist. Brannvesenet avventer tilbakemelding fra Statsforvalteren på når de kommer. Imidlertid vet vi at vi har behov for modernisering og styrking av beredskapen der. Vi er i prosess med å kjøpe en mindre brannbil med firehjulstrekk for å kunne kjøre brannpumper ned til sjø for å bruke sjøvann som slukkevann.

For brannforebyggerne skal fokus på fritidsboliger også opprettholdes, da vi ser at det er et behov for vår tilstedeværelse også der. Vi er heller ikke ferdig med kartleggingen. Vi har også i samarbeid med det lokale el-tilsynet vært på flere skoler og undervist i brannsikkerhet. En av våre brannforebyggere tjenestegjør også i forsvaret, noe som gjør at vi måtte skaffe vikar. Vi var heldige og fikk en ferdig utdannet brannforebygger, dette medfører mindre opplæring enn vi så for oss, og er kostnadsbesparende og det gjør at vi fortsatt kan holde høy aktivitet.

Vann og Avløp.

Økonomi: Vann og Avløp har for året 2023 et merforbruk / mindreinntekt for vannsektoren på - 1.453.531,- og for avløpssektoren på kr -2.899.699,- Det negative avviket skyldes flere faktorer, men noen av hovedårsakene til dette avviket, er at inntektene er lavere enn hva som ble budsjettet på både vann og på avløp for 2023. For vannsektoren er inntektsavviket på -590.974,-, mens for avløpssektoren er avviket på -365.777,- Den store renteøkningen i løpet av 2023 har også bidratt til betydelig større kapitalutgifter på VA-avdelingen.

Noe av årsaken til dette negative avviket for gebyrinntektene, er at flere boenheter har installert vannmålere, slik at når boligeiere bruker mindre vann enn hva Vågan kommune stipulerer for hver enkelt bolig, så bidrar dette til en mindreinntekt mot hva som er budsjettet.

VA-sektoren har fått en markant økning på driftsutgiftene de siste 3 årene som gjør at driftsbudsjettet stadig blir mer utfordrende, da de mest nødvendige utgiftene som strøm, vannglass, drivstoff og generell økning på va-materiell har økt betydelig. Dette i tillegg til en betydelig renteøkning i 2023, gjør den økonomiske situasjonen for VA-avdelingen enda mer utfordrende.

VA-avdelingen gjør fortløpende vurderinger og prioriteringer om hvilke tiltak som må utføres og hvilke tiltak som kan utsettes uten av det går betydelig utover leveringssikkerheten på vannforsyningen og for å unngå kritiske hendelser på de kommunale avløpene.

I løpet av 2023 ble det utført nødvendig oppgradering/utskiftninger på vannbehandlingsanlegget som forsyner Svolvær og Kabelvåg, samt noen oppgraderinger på de mindre kommunale vannverkene. Dette i tillegg til at de generelle økte kostnadene for materiell, strøm, vannglass og drivstoff bidro til at man ikke klarte å komme i balanse for 2023. Det har ikke vært ønskelig å øke gebyrene vesentlig innenfor et år, men det er mer ønskelig å øke gebyrene gradvis over en lengre periode for å unngå en større utgift for abonnentene innenfor en kort periode. Vann- og avløpsavdelingen er et eget selvkostområde. Resultatet for 2023 er et fremførbart underskudd og som avdelingen skal dekke inn i løpet av 4 år.

Vann- og avløpsavdelingen har hatt flere store prosjekter pågående i 2023, men det også gjort mindre prosjekter på eget ledningsnett.

Her en kort oversikt av de større prosjekter som pågikk i 2023:

- Avløpssituasjon i Garsosen

Prosjektet hadde en oppstart i Dr.Daas veg i Svolvær den 12.oktober i 2020.

Dette prosjektet trekkes frem i positiv retningen grunnet god kommunikasjon mellom kommune, entreprenør og innbyggere.

Prosjektet ble ferdigstilt høsten 2023.

Hele det nye anlegget er overtatt av Vågan kommune og alt av ny infrastrukur er i drift.

Budsjett for vann og avløp i prosjektet er på 40.5 millioner og prognosene tilsier at prosjektet ikke overskrider budsjettet.

VA-avdelingen lager en prosjektrapport for prosjektet som skal ferdigstilles innen sommeren 2024

- Overtakelse av Ørsnes Vassverk SA

Ørsnes Vassverk har hatt en formell dialog med vann- og avløpsavdelingen for å igangsette en eventuell overtakelse av det private vannverket som i dag forsyner området Ørsnes og Hopen.

Vann- og avløpsavdelingen har startet jobben med å kartlegge dette vannverket, og saken vil etter hvert bli politisk behandlet.

Saken har vært på behandling hos Ørsnes Vassverk SA.

Vannverket hadde en avstemning i midten av oktober 2022 om Vågan kommune sammen med Ørsnes Vassverk skal fortsette jobben med en kommunal overtakelse.

Resultatet av denne avstemningen ble av det jobbes videre med en kommunal overtakelse.

Vann- og avløpsavdelingen tar sikte på å legge frem en sak til politisk behandling i løpet av 2024, men denne fremdriften er avhengig av å få på plass de nødvendige tinglysningene tilknyttet vannverket.

- Vannledning mellom Svolvær og Kabelvåg

Prosjektet med å videreføre vannledning fra LAS mot Svolvær er foreløpig satt på vent til 2024/2025. Vågan kommune vil følge fremdriften til Elmea AS.

- Henningsvær avløp / Kartlegging

Prosjektet har kommet videre fra mulighetsstudie til forprosjekt.

Forprosjektet vil fortsette mot sommeren 2023 og ferdigstilles februar 2024.

Deretter vil prosjektet presenteres i MPN for videre vurderinger og vei-valg.

Prosjektet har hatt noe redusert fremdrift grunnet redusert administrativ kapasitet hos VA-avdeling, grunnet vakanse av en prosjektleder.

Det har også vært noen utfordringer med kartlegging i sjø, mht. værmessige forhold.

Prosjektet gikk fra mulighetsstudie til forprosjekt i april 2023.

Forprosjektet med tilhørende kartlegging fortsatte ut året 2023.

Ferdigstillelse av forprosjektet er satt til 31.mars 2024.

Deretter vil prosjektet presenteres i MPN for videre vurderinger og vei-valg.

- Tilbakeslagssikring på avløp

Det er gjennomført flere tilbakeslagssikringer på avløpet i Kabelvåg og i Svolvær.

Dette har vært gode løsninger som har hindret tilbakeslag fra kommunalt avløp.

Vann- og avløpsavdelingen jobber med dette systematisk i forbindelse med forskjellige kartlegginger av svakheter av det kommunale avløpssystemet.

- SD-overvåkning

Vann- og avløpsavdelingen har utført flere tiltak for å utbedre kontinuerlig overvåkning av både vann- og avløpssystemer.

Dette vil være et kontinuerlig arbeid som utbedrer hvordan man jobber med den daglige driften.

- Storgata i Svolvær

Det ble engasjert et konsulentfirma og etablert en styringsgruppe for dette prosjektet i 2020.

Dette prosjektet har hatt innledende møter og denne fasen i prosjektet ble avsluttet i slutten av 2021.

Kommunestyret vedtok prosjektet i kommunestyret 13.desember 2021.

Vågan kommune har valgt leverandør og startet forhandlinger/kontraktsmøte i midten av oktober.

Endelig oppstartsdato ble 02.01.23

Prosjektet har en planlagt gjennomføringstid på 2 år.

For året 2023 har prosjektet hatt en god fremdrift følger fremdriftsplanen.

Ca. 70% av VA-infrastrukturen ble installert og halve Storgata er klargjort for kantstein og asfaltering.

Utfordringsbilde i prosjektet har vært mye fjell i og langs Storgata som har ført til mye sprenging/pigging, samt eksisterende infrastruktur i bakken som fjernvarmerør, el.kabler og VA-ledninger ligger svært ugunstig på deler av traseet, som igjen krever mye koordinering fra prosjektledelsen og utførende entreprenør.

Foto: Privat

- Overvannshåndtering Vestermyrveien

Det er gjennomført en større utbedring av overvannssystemet i Vestermyrveien/Solheimsveien i Svolvær.

Dette har vært et samarbeidsprosjekt sammen med Elmea og Bolig for folket.

Prosjektet har gjort slik at overvannet i dette området er betydelig bedret.

Både samarbeidet mellom involverte aktører og selve utførelsen har gått veldig godt.

- Oppgradering av Nygaardsveien i Svolvær

Det er gjennomført en betydelig oppgradering av VA-nettet i Nygaardsveien.

Prosjektet er gjennomført i egenregi og er en del av en større plan for å redusere avløp mot b.la. Marinepollen.

Tiltak for rensingen vil bli installert i løpet av 2024.

Sommerstudenter 2023

Vann- og avløpsavdelingen hadde som året før, sommerstudenter inne for å jobbe på avdelingen.

Studentene ble fulgt opp av vår prosjekt- og driftsavdeling og bidro til masse nyttig kartlegging og faglige gode innspill.

Evalueringen fra studentene etter sommerjobben var utelukkende positiv, og dette er noe VA-avdelingen ønsker å fortsette med. Dette vil forhåpentligvis på sikt skape mer interesse for dette fagfeltet og vil kunne få gode kandidater til å søke mot kommunal sektor, som i dag har et stort behov for rekruttering.

Dette jobber vi videre med.

Vann- og avløpsavdelingen er hele tiden i dialog med lokale og eksterne utbyggere.

Det er alltid ønskelig å prioritere samarbeid og tilrettelegging av pågående og fremtidige byggeprosjekter som pågår i Vågan.

Den totale aktiviteten for avdelingen har vært svært høy i 2023 og ut i fra de forskjellige utbyggingsplaner som ligger i Vågan kommune pr. nå, vil man ha samme aktivitetsnivå en god tid fremover.

VA-avdelingen vil ha et større fokus fremover både på private og kommunale avløp i Vågan kommune og planlegger å revidere HP-avløp i løpet av 2024.

Det vil også bli mer fokus fra sentrale myndigheter på vannforsyning mtp. at drikkevannforskriften er nå under revidering og denne jobben trolig ferdigstilles i løpet av 2024.

Nye krav i denne forskriften vil øke den administrative belastningen på VA-avdelingen.

For året 2024 og 2025 vil VA-avdelingen utføre større og mindre tiltak for å sikre vannforsyningen mot Skrova og Risvær.

Disse stedene forsynes av gamle utdaterte vannledninger i sjø, som gjør vannforsyningen svært utsatt mht. dårlig vær og annen mekanisk påkjenning.

Drift og forvaltning

Drift- og forvaltningsenheten (DoF) er ansvarlig for drift, vedlikehold og renhold av kommunale formålsbygg og boliger, samt forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale veger, veglysanlegg, parkering, parker og friluftsområder. Enheten gjennomfører også en del mindre investeringsprosjekter på kommunale bygg og veger. Enheten har ca. 70 årsverk, fordelt på 4 avdelinger og stab.

Driften av enhetens ansvarsområder har i 2023 gått relativt greit. Vinteren varierte mellom snøfrie, snørike og våte perioder. Den ene dagen brøyting, den andre dagen strøing. Sommeren var fantastisk, og innrykket av gjester var merkbart både innenfor park og parkeringsområdet. Særlig parkeringsavdelingen hadde mye å gjøre, men ivaretok oppgavene på en utmerket måte, til tross for redusert bemanning. Vi registrerte lite klager på skjøtsel og søppelhåndtering, er resultat av flinke ferievikarer og god oppfølging.

Ingen bygg og anlegg har hatt større driftsutfordringer, med unntak av en etasje på rådhuset. Den saken er løst. Det er generelt mange vedlikeholdsoppgaver som man skulle ønske kunnet blitt gjort, og hvor det stadig må gjøres vanskelige prioriteringer mellom grunnet knapphet på ressurser. Det har vært, er og vil fortsatt være en utfordring.

«Bosse» er en av vinterveiens helter

En helt: Jan Olav 'Bosse' Hansen er en av Vågan kommunes helter, som får skryt for å gjøre en kjempejobb med snømåking. Foto: Bjørnar Larsen

Tekst og foto: Lofotposten

Av sentrale investeringsprosjekter kan nevnes etablering av nye parkeringsområder (Rørvika og Kalle), nyasfaltering av Bjørnhaugveien, Sydalen og Løktveien, ombygging av to leiligheter til en på Solhagen, brannsikring Marithaugen sykehjem, varmepumpe Svolvær omsorgssenter, ny bro over Svolværvannet, påkostning av veglysanlegg og nyetablering av fortau i Svolvær sentrum.

Resultatmessig leverte DoF et positivt regnskapsmessig resultat for 2023.

Dette jobber vi videre med.

Gang- og sykkelsti Villaveien Kabelvåg

I første omgang går man i gang med VA-delen av prosjektet, og hvor oppstart blir i kryss Storvåganveien/Villaveien i løpet av mai måned.

Ombygginger Svolvær omsorgsboliger

Knyttet til omstillingstiltaket ved Svolvær omsorgssenter. Arbeidene omfatter i første omgang ombygging av leiligheter for å tilrettelegge dem bedre for omsorg på et høyere omsorgsnivå. En leilighet er tatt, mens leilighet nr. 2 er under ombygging. Noefellesareal skal bygges om, og leiligheter tas fortløpende i bruk når de blir ledige.

Asfaltprogram 2024

Oppstart med en gang forholdene ligger til rette for det. Årets prioritering er Olderfjordene. Prosjektet omfatter oppgradering av bærelag på begge vegene, men kun asfaltering av en av vegene i år (ikke penger til begge).

Marithaugen sykehjem – brannsikring og nye bogruppekjøkken

Omfatter oppgradering av brannsikringstiltak (sprinkling av deler av bygg tidligere ikke tatt, samt nye dører C-blokka) og oppgradering av bogruppekjøkken. Er videreføring fra 2023.

Kongsvatnveien – Gang- og sykkelsti

Prosjekt videreført fra 2023 og er et trafikksikkerhetstiltak med tilskudd (2,2 mill.). Oppstart med en gang forholdene ligger til rette for det.

Fortau Svolvær sentrum

Videreføre fortau fra Vorsetøya og opp til Alti. Er videreføring fra 2023. I tillegg oppgradering av fortau Sivert Nilsens gt./Langåsveien.

Henningsvær skole – oppgradering

Videreføring fra 2023. Gjenstående arbeider er knyttet til utskifting av vinduer.

Fortau Kabelvåg sentrum

Videreføring av prosjekt fra 2023. Vil være samarbeidsprosjekt med VA og Elmea. Usikkerhet knyttet til framdrift pr. i dag.

Leira parkeringsområde

Parkeringsområde i Henningsvær som må strammes opp.

Nye parkeringsområder

Konsekvenser av kommunestyrets vedtak om avgiftsparkering i (nesten) hele kommunen. Prioritert oppgave.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostranalyse - Plan, kulturminner, natur og nærmiljø

	Vågan 2022	Vågan 2023	Fauske - Fuosko	Øksnes	Målselv	Kostragruppe 02
Prioritet						
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger (B) *) **)	-52	69	113	231	137	222
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger (B) *)	251	175	175	234	197	482
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Andel av innvilgete byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)						
Gebyr for privat forslag til reguleringsplan (kr) *)	60 866	58 245	56 356	101 000	48 927	61 919
Reguleringsplaner vedtatt (antall)	0	3	5	3	0	68
Snitt saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)						
Snitt saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)						

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Kostranalyse - Vann, avløp og renovasjon

	Vågan 2022	Vågan 2023	Fauske - Fuosko	Øksnes	Målselv	Kostragruppe 02
Dekningsgrad						
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste (prosent)	94,2 %	93,6 %	75,9 %	61,9 %	61,4 %	
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	13,1 %	12,2 %	35,9 %	32,4 %	35,0 %	
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	1,2 %	1,4 %	0,4 %	0,3 %	0,2 %	
E.coli: Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	

Kostranalyse - Brann og ulykkesvern

	Vågan 2022	Vågan 2023	Fauske - Fuosko	Øksnes	Målselv	Kostragruppe 02
Prioritet						
Antall utrykninger: sum utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere	14,0	14,0	5,8	14,9	17,9	16,0
Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger (B) *) **)	113	225	175	32	167	160

Årsberetning og Årsmelding Vågan kommune 2023

Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger (B) *) **)	1 216	1 272	1 031	1 246	1 036	1 330
Netto driftsutgifter, brann og ulykkesvern, i prosent av totale netto driftsutg (B)	1,7 %	1,8 %	1,8 %	1,4 %	1,5 %	1,8 %
Produktivitet						
Årsverk i brann- og ulykkesvern per 1000 innbyggere (årsverk)	0,41	0,41	0,75	0,40	1,03	
Kvalitet						
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (kr) *)	551	223	310	830	476	536

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Kostra-analyse - Næringsforv. og konsesjonskraft

	Vågan 2022	Vågan 2023	Fauske - Fuosko	Øksnes	Målselv	Kostragruppe 02
Prioritet						
Kommunal næringsvirksomhet brutto investeringsutgifter beløp pr innb (kr) *)	0	0	0	0	28	164
Netto driftsutgifter til tilrettelegging og bistand for næringslivet i prosent av samlede netto (B)	0,7 %	0,4 %	-3,5 %	0,3 %	0,1 %	0,4 %
Tilrettelegging og bistand for næringslivet nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *)	547	308	-2 312	299	96	328

*) Inflasjonsjustert med deflator

Kostra-analyse - Samferdsel

	Vågan 2022	Vågan 2023	Fauske - Fuosko	Øksnes	Målselv	Kostragruppe 02
Produktivitet						
Netto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate (B) *)	156 145	182 711	89 492	115 095	170 982	123 680
Dekningsgrad						
Andel kommunale veier og gater med belysning i prosent av alle kommunale veier (prosent)	66,1 %	66,1 %	40,3 %	55,6 %	0,0 %	43,7 %
Antall parkeringsplasser skiltet for forflytningshemmede pr. 10 000 innb (B)	29	33	25	88	0	31
Andre nøkkeltall						
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke	28,1 %	25,6 %	58,1 %	25,4 %		36,5 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

Kostra-analyse - Kultur og idrett

	Vågan 2022	Vågan 2023	Fauske - Fuosko	Øksnes	Målselv	Kostragruppe 02
Prioritet						

Årsberetning og Årsmelding Vågan kommune 2023

Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner *)	2 770	3 041	2 263	3 416	2 844	3 360
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger (B) *)	144	157	208	332	312	212
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger 6-18 år (B) *)	989	1 085	1 543	2 475	2 196	1 447
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger (B) *)	351	459	232	264	394	401
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger (B) *) **)	594	621	1 091	708	494	843
Netto driftsutgifter til kommunale kulturbygg per innbygger (B) *) **)	627	523	93	358	370	519
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år (B) *)	4 303	5 025	1 801	5 242	6 306	4 692
Netto driftsutgifter til muséer per innbygger (B) *) **)	-24	-28	30	109	112	99
Dekningsgrad						
Årsverk, antall innbyggere per årsverk i folkebibliotek	3 477	3 498	4 914	4 569	2 364	2 990
Kvalitet						
Besøk i folkebibliotek per innbygger	0,0	0,0	1,4	2,4	2,7	3,1
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Besøk i folkebibliotek, totalt antall besøk	0	29 157	9 224	9 868	36 312	437 032
Voksenlitteratur, totalt bokutlån voksenlitteratur fra folkebibliotek	4 809	5 834	4 658	5 513	6 890	130 187

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	1,93 %	0,00 %	1,93 %
Årlig sykefravær 2020	1,49 %	3,04 %	4,53 %
Årlig sykefravær 2021	1,63 %	1,76 %	3,39 %
Årlig sykefravær 2022	2,94 %	5,78 %	8,72 %
Årlig sykefravær 2023	3,18 %	4,18 %	7,36 %

Programområde Helse og omsorg

Programområde Helse og Omsorg

Innledning

Programområdet består av følgende enheter:

Vågan Lokalmedisinske Senter (VLMS), Hjemmebaserte tjenester, Institusjonsomsorgen, Habiliteringsenheten. I tillegg består Kommunalsjefens stab av Koordinerende enhet, kommuneoverlege, velferdsteknologi og SLT koordinator (Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak).

Arbeidet med ny Helse og Omsorgsplan for perioden 2023 – 2033 vedtatt.

Oppfølging av kommunestyrevedtak om heltidskultur har vært jobbet systematisk med hele året, spesielt med innføring av helårsturnus fra desember 2023. Bemanningssenter ble utsatt av kapasitetshensyn. Brukerundersøkelse er ikke gjennomført, da vi ikke har midler til å kunne gjennomføre dette. Langvakter etableres i forbindelse med etableringen av nye tjenester som starter opp i løpet av 2024.

Beredskap:

Plan for helsemessig og sosial beredskap påbegynt og vil ferdigstilles i løpet av 2024.

Omstilling se oversikt innledningsvis for kommunen.

Gjennomførte tilsyn i 2023:

Arbeidstilsynet gjennomførte landsomfattende tilsyn i sykehjem i mai. Avvikene ble jobbet med og lukket i november 2023.

Statsforvalteren gjennomførte landsomfattende tilsyn i barneboligen september 2023. Rapport etter tilsynet foreligger ikke enda.

Virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne.

Legevakt i kommunal regi etablert fra januar 2023.

Dialysestasjonen ble nedlagt i september 2023 da behovet for dialyse opphørte.

Kommentar økonomisk status

Merforbruk i programområdet med total kr. 45,8 mill.

Prisstigningen var høyere enn budsjettet på mye av medisinsk forbruksmateriell og medikamenter. Vågan lokalmedisinske senter (VLMS), Hjemmebaserte tjenester og Institusjonsomsorgen er de enheter som står for det største merforbruket. Merforbruket er i hovedsak knyttet til å eie inn fra vikarbyrå og overtid. Innleie av vikarbyrå skyldes at det er vanskelig å rekruttere personell i forbindelse med utlysning av stillinger eller ved langtidsfravær. I tillegg har det blitt kjøpt tjenester hos private til brukere som har omfattende hjelpebehov som vi ikke har klart å bemanne opp rundt.

VLMS avvik på 8,5 mill: Her har bla driftstilskudd private fysioterapeuter økte sentralt, men budsjettet ble ikke justert. Her ble det merforbruk.

LIS1 avtalen ble videreført, mens lønnsbudsjettet ble redusert. Tilskudd for LIS1 og honorar disse tok inn dekket ikke utgiftene i forbindelse med LIS1.

Ubekvemstillegg for drift av legevakt var ikke tatt med i budsjettet og medførte merforbruk.

Nye ressurskrevende brukere har kommet til, og vi har vært nødt til å kjøpe tjenester hos private for å kunne ivareta oppdragene. Det jobbes med å ta driften over i kommunal regi i løpet av 2024.

Institusjonsomsorgen har et merforbruk på 19,9 mill: Her har vi utfordringer i forhold til at de må ha ekstra innleie som ikke er budsjettet i forbindelse med ekstraordinære behov. De ekstraordinære innleiene har ført til overtidsgodtgjørelse enten til egne ansatte eller vikarbyråenes ansatte. Innleie fra vikarbyrå skyldes ledige stillinger som sykepleier hvor det ikke har vært søkere til stillingene, langtidsykemeldinger. Kun en sykepleier sluttet ved sykehjemmet i 2023.

Habiliteringsenheten har hatt problemer med å rekruttering av personell bla til støttekontakt, som har gitt et mindreforbruk i tjenesten. Denne enheten har ellers hatt god tilgang på vikarer.

Det er i barneboligen det har vært størst merforbruk da behovet for avlastning her har økt.

Hjemmetjenesten har et merforbruk på 8,3 mill: Her har vi hatt en avdeling som har slitt spesielt med rekruttering av personell. Her har bruken av vikarbyrå vært løsningen, samt overtid på det øvrige personalet for å kunne ivareta forsvarlig drift. I tillegg har omfanget på helsehjelp til brukere i denne enheten økt siste halvdel av 2023.

Brukerstyrt personlig assistent ordningen (BPA) ble dyrere enn budsjettet, og kom ikke høyt nok i forhold til å kunne få refusjon via ressurskrevende bruker ordningen.

Nav har et merforbruk på 9,4 mill. Her er det flyktningsituasjonen og økte behov på sosialtjenesten i forhold til de økte kostnadene til innbyggerne ved matvareprisene, strøm og andre økte utgifter.

Viktige resultater i 2023

Dialysetilbudet opphørte i september 2023 som følge av at behovet opphørte i kommunen.

Kongsstien habiliteringsbolig ble ferdigstilt ved utgangen av 2023, og ansettelsesprosessen ble fullført i desember med tiltredelse i januar 2024.

Dette jobber vi videre med

Arbeidet med heltidskultur og innføring av dette i de ulike enheter som følge av vedtak i kommunestyre sak 055/22. Herunder også gjennomføring av brukerundersøkelser.

Hjemmetjenesten startet med kartlegging i forbindelse med helårsturnus i juni 2023. Rammeavtalen for årsturnus ble gjennomført i samarbeide med HTV og HVO og HMS gruppen for hjemmetjenesten.

Helårsturnus ble ikke ferdigstilt da HTV fra begge forbund signaliserte at de ikke kunne godkjenne en årsturnus uten at sommerferieavviklingen var dekket av personell på forhånd i fast ansettelse. Slik kostnad vil medføre en tilleggsbevilling på ca 1,1 mill kr.

Videreutvikling av velferdsteknologiske tiltak både for barn og unge med funksjonsnedsettelse, kronisk syke, hjemmebaserte tjenester og institusjonsomsorgen. Lisenskostnadene ved innføring av velferdsteknologi vil øke, men tjenestene kan få avlastning til å kunne utføre nye eller andre oppgaver som følge av innføring av velferdsteknologi.

Antall fastlegehjemler må gjennomgås, da vi har rettighetsbrudd i dag. Få om noen kan i dag bytte fastlege, og det opereres med venteliste hos dagens fastleger.

Rekruttering av riktig kompetanse på riktig plass. Dette gjøres bl.a. på institusjonsomsorgen ved å ha fokus på «En Bra dag på jobb», utviklet av STAMI (Statens arbeidsmiljøinstitutt), TØRN, «Arbeidsnærværprosjektet» og Sykepleieteam

Tilgang på personell med riktig kompetanse har vært utfordrende å få tak i tross for flere utlysninger. Programområdet er avhengig av å ha personell på plass i alle stillinger fra første fraværsdag. Det har medført at vi har store utgifter til kjøp av tjenester fra private gjennom vikarbyrå. Det gjelder alt fra leger, sykepleiere, vernepleiere og fagarbeidere.

Nedleggelse av Svolvær Omsorgssenter ble vedtatt desember 2023, hvor pasientene overføres til Marithaugen. Arbeidet startet umiddelbart, og vil følges opp i løpet av 2024. Antall sykehjemsplasser reduseres totalt med 16 plasser. 10 årsverk fra Svolvær Omsorgssenter flyttes henholdsvis til Hjemmetjenesten og Heldøgnsbemannede omsorgsboliger. De siste 8 årsverkene fra Svolvær Omsorgssenter overføres til vakante stillinger i Helse og Mestring.

Ombygginger av heldøgnsbemannede omsorgsboliger for å kunne bli mer tidsriktige i forhold til brukerbehovene.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse - Kommunehelse

	Vågan 2022	Vågan 2023	Fauske - Fuosko	Øksnes	Målselv	Kostragruppe 02
Prioritet						
Annet forebyggende helsearbeid brutto driftsutgifter andel av totale utgifter (prosent)	1,0 %	1,0 %	0,5 %	0,0 %	0,5 %	0,4 %
Diagnose, behandling, re- /habilitering brutto driftsutgifter andel av totale utgifter (prosent)	5,9 %	5,9 %	6,7 %	4,9 %	4,7 %	5,2 %

Kostra-analyse - Folkehelse

	Vågan 2022	Vågan 2023	Fauske - Fuosko	Øksnes	Målselv	Kostragruppe 02
Befolkning						
Befolkning - Andel barn, 0-17 år	19,1 %	19,0 %	17,6 %	17,9 %	18,8 %	
Befolkning - Andel i yrkesaktiv alder (16-66 år)	64,7 %	64,5 %	63,4 %	64,1 %	65,1 %	
Befolkning - Andel over 80år	4,56	4,79	5,96	5,85	5,51	
Befolkning - Personer som bor alene, 45 år +	28,2	29,1	27,2	29,9	25,7	
Befolkning - Valgdeltakelse fire siste valgår		55,8 %	61,1 %	57,1 %	59,0 %	
Oppvekst og levekår						
Oppvekst og levekår - Blir mobbet, Ungdata	13,0 %					

Årsberetning og Årsmelding Vågan kommune 2023

Oppvekst og levekår - Trives på skolen, 10. klasse	74,0	72,0	80,0	85,0	82,0
Miljø					
Miljø - Hygienisk og stabil drikkevannsforsyning - samlet, tilfredsstillende analyseresultater, prosent	95,2 %				
Miljø, skader og ulykker - Luftkvalitet, fint svevestøv	0,0				
Miljø, skader og ulykker - Trygt i nærmiljøet. Ungdata	76,0 %				

Kostra-analyse - Pleie og omsorg

	Vågan 2022	Vågan 2023	Fauske - Fuosko	Øksnes	Målselv	Kostragruppe 02
Prioritet						
Andel beboere i bolig m/ fast tilknyttet bemanning hele døgnet som er 80 år og over (prosent)	49,1 %	49,1 %	0,0 %	0,0 %	30,3 %	44,8 %
Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende brutto driftsutgifter andel av totale utgifter (prosent)	12,5 %	15,3 %	12,7 %	22,6 %	15,6 %	16,3 %
Dekningsgrad						
Andel beboere i institusjon av antall plasser (belegg) (B)	137,4 %	132,7 %	97,6 %	82,8 %	95,3 %	93,0 %
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	42,4 %	38,7 %	42,2 %	51,3 %	51,8 %	44,9 %
Andel innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning	5,8 %	5,7 %	0,0 %	0,0 %	2,5 %	5,9 %
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens (B)	41,8 %	36,5 %	45,2 %	24,1 %	25,0 %	30,5 %

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	3,94 %	7,37 %	11,31 %
Årlig sykefravær 2020	3,46 %	8,40 %	11,87 %
Årlig sykefravær 2021	4,33 %	8,18 %	12,51 %
Årlig sykefravær 2022	4,46 %	7,91 %	12,37 %
Årlig sykefravær 2023	4,11 %	6,25 %	10,36 %

